Dehqon elkasiga dunyo tayanar

ҚИШЛОҚ ҲАЁТИ

Ўзбекистон Республикаси ижтимоий-иқтисодий газетаси

Muassis O'sbekiston Respublikasi Qishloq va suv xo'jaligi vazirligi

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

1997 йил 24 ОКТЯБРЬ. ЖУМА №84 (5.855). Сотувда эркин нархда

МДҲ: НАВБАТДАГИ УЧРАШУВ

КИШИНЁВ, 23 октябр. УзА махсус мухбири Фарҳод Арзиев хабар қилади. Бугун Кишинёвдаги республика саройида МДҲга аъзо мамлакатлар давлат раҳбарлари кенгашининг навбатдаги мажлиси бошланди. Унда Президент Ислом Каримов раҳбарлигидаги Узбекистон республикаси делегацияси ҳам иштирок этмоқда. Дастлаб, давлат раҳбарларининг ёпиқ эшиклар ортидаги суҳбати булиб утди. Унда МДҲ мамлакатлари ўртасидаги ўзаро ҳамкорликнинг ҳозирги кунда ва истиқболдаги устувор йўналишлари хусусида фикр алмашилди. Давлат раҳбарлари МДҲ доирасида аввал имзоланган ҳужжатларни ҳаётга татбиқ этишнинг самарали механизмини ишлаб чиқиш борасида ҳам ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

Шундан сўнг, МДҲ мамлакатлари делегацияларининг кенгайтирилган таркибдаги музокаралари — ялпи мажлиси бошланди. Унда МДҲнинг бугунги аҳволи, мамлакатлар ўртасида умумий қишлоқ хўжалик бозорини ташкил этиш тўғрисидаги битим, трансмиллий корпорациялар тўғрисидаги конвенция ҳамда можароли вазиятлар бўйича МДҲ қўмитасининг Низоми муҳокама қилинди. Шунингдек, музокараларда ноқонуний миграцияга қарши кураш масаласи ҳамда жиноятчиликка қарши кураш бўйича 2000 йилгача тузилган дастур ҳам кенг муҳокамага қўйилган.

Бугун МДҲга аъзо мамлакатлар давлат раҳбарлари кенгашининг Кишинёвдаги мажлиси ўз ниҳоясига етади **(ЎзА).**

ПАҲЛАВОН «КЕЙС»

БАҲОДИР ҚЎЛЛАРДА

Эрталаб Юқори Чирчиқ тумани ҳокимлиги биноси олдига келганимда ойнаванд эшикда «Ҳамма пахта даласида!» деган ёзув осиғлик турарди. Шундоқ зиналар ёнида қад ростлаган иккита тахтачага вилоят бўйича ва тумандаги хўжаликларда пахта йиғим-теримининг бориши тўғрисидаги энг янги маълумотлар ёзиб қўйилганди.

Туманларга оид рақамларни кўздан кечирарканман, очиғи, хурсанд бўлиб кетдим. Чунки ўтган йили Юқори Чирчиқ оқ олтин усталарининг теримда зангори кемалардан оқилона фойдаланиб, йилни ёруғ юз билан якунлаганликлари тўғрисида мақола ёзиб, уларнинг тажрибасини қаламга олгандим. Шу боис: «Бу йил аҳвол қанақа экан? деган хаёлда келгандим.

Рақамларга қараганда, туман вилоятда иккинчи ўринда борар, лекин кундалик ўсишда пешқадам бўлгани учун орадаги икки фоизлик фарқни бир неча кун ичида бартараф этиши аниқ эди. Демак, бу йил ҳам кўзланган марра забт этилишига шубҳа йўқ. Ҳақли равишда: «Бундай муттасил муваффақият боиси нимада?» деган савол туғилади.

Унга жавоб топиш мақсадида қатор мутахассислар билан суҳбатда бўлдим. Туман қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармасида бошлиқнинг биринчи муовини Э. Қуттибоев шундай деди:

— Биз ҳар килограмм терилган пахта учун аввалгидек уч ярим эмас, тўрт сўмдан ҳақ тўлай бошладик. Бу иш унумига сезиларли таъсир қиляпти. Даланинг ўзида ёки шийпонда теримчиларга, ҳашарчиларга, механизаторларга иссиқ овқат ташкил қилганмиз. Йиғим-теримни жадал олиб бориш учун деярли барча шароит яратилган. Шу кунларда ҳеч ким тиним билмаяпти. Ҳар бир хўжаликда ва туман миқёсида тузилган махсус штаблар юзага келаётган барча муаммоларни зудлик билан ҳал этиш чора-тадбирларини кўрмоқда. Натижада туманимиз кундалик ўсишда вилоятда пешқадамлар сафидан мустаҳкам жой олган. Асл мақсадимиз маррага ҳам биринчи бўлиб етиб келишдир.

Олдинги йилларда бўлганидек, бу мавсумда ҳам Юқори Чирчиқ туманида ҳосилни машиналарда териб олишга катта аҳамият берилмоқда.

— Мавжуд 130 дан ортиқ терим машинасининг барчасидан унумли фойдаланиш тадбирларини кўриб қўйганмиз, — дейди туман МТП бошқарувчиси Э. Отабоев. — Шу кунгача йиғиштириб олинган ўн беш минг тонналик ҳосилнинг етти минг тоннадан кўпроғи зангори кемалар ҳиссасига тўғри келади. Айниқса, «Кейс» машинасининг иш унуми мутахассисларни ҳам, деҳқонларни ҳам ҳайратга солмоқда. Битта «Кейс» кунига ўртача 20—25 тоннадан пахта териб бермоқда. Айрим кунлари бу кўрсаткич 45 тоннага етган пайтлар ҳам бўлди. Агар ҳар теримчи ва ҳашарчи кунига ўртача 35—40 килограммдан пахта тераётганини инобатга олсак, битта «Кейс» амалда мингта теримчининг ишини бажармоқда!

Бу сўзларни тингларкансиз, Президентимизнинг Тошкент трактор заводи давлат ҳиссадорлик жамиятига ташрифи пайти айтган гаплари, билдирган фикр-мулоҳазалари нақадар долзарб эканлигини яна бир бор яққол сезасиз. Зеро, мана шундай қудратли техникалар турганда нега минг-минглаб юртдошларимиз қўл терими билан машғул бўлишлари керак? Бундай нохуш ҳол қачонгача давом этади?

Деҳқонлар ва механизаторларнинг замонавий «Кейс»лар тўғрисидаги фикрларини билиш ниятида дала айландик. Туман машина-трактор паркига ажратилган «Кейс»нинг биттаси эрталаб Оққўрғонга ёрдамга жўнатилган экан, иккинчиси «Гулистон» корпорацияси далаларида жавлон урмоқда эди.

25 сентябрдан буён «Кейс»ни бошқараётган Туймақул Назаров:

— 31 йилдан буён механизаторлик қиламан, лекин техника бу даражада ишда қулай ва унумли бўлиши мумкинлагини хаёлимга ҳам келтирмаган эдим. Кабина шинам, чанг-чунг деган нарсадан асар йўқ. Механизаторларнинг иши енгил ва пухта. Хизмат кўрсатиш осон, мойлаш тадбирларининг деярли 75 фоизини машинанинг ўзи бажаради. Агар эҳтиёт қисмларни ўзимизда ишлаб чиқариш йўлга қўйилса, айни муддао бўлур эди. Чунки яқинда бир болт зарур бўлиб қолди, тополмай роса қийналдик. Тўғри, болтлари мутлақо бизникига ўхшамас экан. Лекин шу арзимаган нарсани деб Америкага мурожаат қилиш шартми?!

«Гулистон» корпорациясига қарашли «Жумабозор» агрофирмаси 18-бригада бошлиғи Эргаш ака Ҳусанов:

— Машина зўр! Мен бир нарсага қойил қолдим. Ҳайдовчи қайсидир тугмачани босган эди, шпинделлар ўзини-ўзи тозалай бошлади. Механизатор учун бундан ортиқ қулайлик бўлиши мумкинми? Терилган пахтани ҳам прицепга шунчаки ағдариб юбормайди, битта чигитни ҳам ерга туширмай аста-секин солиб қўяди. Терганда ерга тўкмаслиги-чи? Хуллас, бундай техника далаларимизга кўплаб чиқадиган бўлса, деҳқоннинг мушкули осон, кўплаб машаққатлардан халос бўлиши аниқ. Энг муҳими, теримни қисқа муддатларда туғаллаш мумкин.

Туман МТП бошқарувчиси Э. Отабоев ҳам шундай гувоҳлик беради:

— Олдинроқ «Кейс»нинг ҳайдов тракторлари, ғалла комбайнларини ишлатиб кўргандик. Мана, ўша фирманинг терим машиналари ҳам жуда муваффақиятли синовдан ўтяпти. Шу асосда дадил айта оламанки, агар «Кейс» машиналаридан оқилона фойдалана билсак, пахтачилик, ғаллачиликдаги ишларнинг деярли барчасини тўла механизациялаштириш, қишлоқ аҳлининг меҳнатини беқиёс даражада енгиллатишимиз мумкин.

Аҳмад Яссавий номли жамоа хўжалигида бўлганимизда унинг раҳбари Ш. Эргашев деди:

— Илгари Америкада бутун ҳосил бир теримдаёқ йиғиштириб олинишини эшитгандик. Энди бунга амалда ишонч ҳосил қилдик. Айрим бригадаларимиз биринчи теримдаёқ ҳар гектардан ўттиз центнердан оқ олтин ундириб, режани ортиғи билан уддалашди. Кузатишларимиз шундан далолат берадики, агар «Кейс»лар ҳосилдорлик 25 центнердан оз бўлмаган майдонларда ишга солинса, улар ҳар қандай жиҳатдан ўзини тўла оқлайди. Вақтдан ютиш, қулайлик, иш унуми тўғрисида гапирмасак ҳам бўлади!..

Кўриниб турибдики, деҳқонлар, механизаторлар, раҳбарларнинг ҳам «Кейс» терим машиналарига муносабатлари жуда илиқ, бу хилдаги ҳайдов, ғалла ва терим комбайнларини интизорлик билан кутишмоқда. Яна бир нарса бизни хурсанд қилди: суҳбатдошларимиз «Кейс» машиналари ҳақида гапиришаркан, бошқа техника ва механизмлар шаънига тош отишгани йўқ. Аксинча, янги, замонавий техника кўпайгунича эскисини имкон қадар ишлатиб туриш зарурлигини таъкидлашди.

Бу ҳам Президентимизнинг янгисини қурмагунча эскисини бузма, деган фикрларига жуда монанддир. Лекин давр, Истиқлол очиб берган чексиз имкониятлар далаларимизга «Кейс» техникаларига ўхшаган ўта замонавий, унумдор, ишлатишда ҳар жиҳатдан қулай техника ва механизмларни ниҳоятда жадаллик билан жорий этишни тақозо қилмоқда.

Зеро бу қишлоқ хўжалигида ислоҳотларни самарали йўлга олиб чиқишдек долзарб муаммони ечишнинг асосий шартларидан биридир.

Ш. АЛЛАМОВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

* * *

СУРАТДА: Юқори Чирчиқ туманидаги Аҳмад Яссавий номли жамоа хўжалиги бригадири (чапдан ўнгга) Байдулла Колхозов, ҳайдовчи Туймақул Назаров ва туман машина-трактор парки бошқарувчиси Эркабой Отабоев.

А. МАЛЬЦЕВ олган сурат.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Наманган ва Фарғона вилоятларида 1997 йилги пахта ҳосилини йиғиштириб олиш ва давлатга топширишнинг қониқарсиз аҳволи ҳақида»ги фармойишида катта имкониятлардан унумли фойдаланолмаётган, омилкорлик, тадбиркорлик, ташаббускорлик кўрсатолмаётганлар фаолиятига ҳаққоний баҳо берилди. У мудроқ қалбларни ўзига келтирди, барчада масъулият ҳиссини кучайтирди. Лоқайд, иқтисодий ислоҳотлар моҳиятини тўла тушуниб етмаётганлар кўзини очди, республика агросаноат мажмуи ходимларини баракали меҳнатга чорлади.

ИСЛОҲОТЛАР МОҲИЯТИНИ ТЕРАН ҲИС ЭТАЙЛИК

ЛОҚАЙДЛИК — ҚАЛБ ФАЛАЖИ

Ҳанифа ЖУМАЕВА,
Сариосиё туманидаги Бобур номли жамоа хўжалиги звеноси бошлиғи

Уз-ўзимга кўпда савол берардим: нега наманганлик ва фарғоналиклар Андижон миришкорлари каби пахтачиликда юқори кўрсаткичларга эриша олмаяптилар? Ахир, шароит, имконият деярли бир-ку?!

Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармойиши ҳаммасини ойдинлаштириб берди. Чиндан ҳам икки вилоятнинг турли тоифадаги раҳбарлари қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларнинг моҳиятини тушуниб етмаётирлар. Оқибатда кузги шудгор сифатсиз ва ўғитсиз ўтказилган, чигит экиш муддатлари кечиктириб юборилган. Энг катта хатолардан бири уруғчиликка эътибор берилмаганлигидир. Яна бир фикрим шундан иборатки, наманганлик ва фарғоналик деҳқонлар эришилган натижалар билан кифояланиб қолдилар. Уларда изланиш, омилкорлик етишмади. Вақт ўтиши билан кимлардадир лоқайдлик пайдо бўлди. У энг хавфли касал — қалб фалажидир.

Қалб жўшиб турса, янги-янги имкониятлар қидириб топилиб ишга солинсагина муваффақиятга эришиш мумкин. Узимиздан қиёс, занг ерда, сув танқис шароитда деҳқончилик қиламиз. Шундай бўлса-да, ўғитдан унумли фойдаланиб, агротехник тадбирларни вақтида сифатли амалга ошириб, баракали хирмон яратдик. Фидойилик, мақсад сари дадил интилиш туфайли Сурхондарё вилоятида биринчи бўлиб зафар маррасини эгалладик. Ҳосилдорлик гектарига 55 центнерни ташкил этди. Мавсум охирида бу кўрсаткич камида 65 центнер бўлади! Оиламиз ҳозирча 77 минг сўм даромад қилди. Туман ҳокимлиги телевизор, хўжалик раҳбарлари эса ҳисори қўй совға қилишди. Ҳа, янгиликка интилиб яшаш, Андижон технологияси бизга омад келтирди. Камчиликларимиз, ечимини кутаётган муаммолар йўқ деб айтолмайман. Республика Президентининг фармойиши асосида фаолиятимизни танқидий нуқтаи назардан таҳлил этиб, тараққиётга тўғаноқ бўлаётган тусиқларни бартараф этиш юзасидан қўшимча тадбирлар белгиланди.

БАРЧАМИЗ УЧУН КАТТА САБОҚ

Реимбой ЙЎЛДОШЕВ,
фермер, Беруний тумани

Деҳқончилик — ҳалоллик, фидойилик, садоқат дегани. Кўзбўямачилик, боқибегамлик бор жойда ҳеч қачон хирмон баракали бўлмайди. Наманган ва фарғоналик деҳқонларнинг асосий камчиликларидан бири уларда техникага таянмаслик кайфиятининг юзага келганлигидир. Фарғонада текшириш ўтказилган муддат ичида бир тонна ҳам пахта машинада терилмаганлиги ташвишли ҳол. Ишчи кучи етарли деб асосий мададкоримизни унутиш, турли баҳоналарни рўкач қилиш ярамайди.

Биринчилар қаторида оила аъзоларим билан фермерлар сафига қўшилдик. Ихтиёримиздаги 100 гектар ерга меҳр-муҳаббатимизни пайваста этдик. Билардикки, шу бебаҳо бойлик энди ўзимизники. Сидқидил тер тўксак, ҳар қарич заминни эъзозласак биримиз икки бўлади. Ишонч, иштиёқ билан фаолият бошладик. Ҳашар уюштириб, заминни маҳаллий ўғитга тўйинтирдик. Чигит экишдан тортиб, то ҳосилни саранжомлаб олгунимизча биронтамиз тиним билмадик. Шу тариқа шахсий ҳисобимиздаги маблағ кўпая борди.

Шукрки, эндиликда мени кўпчилик бой ота, деб чақиради. Боиси, фермер хўжалигимизнинг ўз техникаси, катта тажрибаси, маблағи бор. Қўлимиздан келганча хайрли ишларда қатнашаяпмиз. Наманганлик ва фарғоналик хўжалик раҳбарлари, деҳқонлари фаолиятига ҳаққоний баҳо берилди. Қани энди ўшандай унумдор ерлар бизда бўлса. Ҳосилдорлик 50 центнердан кам бўлмасди. Қадрдонларимизга қарата шундай дейман: Сизга Яратган беқиёс имкониятлар берган. Бахтингиз қадрига етинг. Андижонликлар каби ташаббус кўрсатиб ишлаб, Ватанимизни меҳнат ютуқлари билан хушнуд этинг!

Бу йил об-ҳаводан ярлақади. Сабоқлардан тўғри хулоса чиқариб, пахта йиғим-теримини қизғин тус олдириш учун имконият етарли. Шундай пайтда хотиржамликка берилиб, олтин дамларни беҳуда ўтказаётганлар билан асло муроса қилиб бўлмайди.

ОБРЎ МИСҚОЛЛАБ ЙИҒИЛАДИ

Ўлмас РАҲМАТОВ,
Бухоро туманидаги «Бухоро» жамоа хўжалиги бошқаруви раиси

Бизнинг шароитда деҳқончилик қилишнинг ўзи бўлмайди. Ерлар шўрланган, карталарнинг шароити ҳар хил. Бахтимизга қўйи буғинларда фаолият юритаётган раҳбару мутахассислар янгиликка ўч, ишга виждонан ёндашадиган кишилардир. Улар иқтисодий ислоҳот моҳиятини чуқур ҳис қилишмоқда. Кузги шудгорни сифатли ўтказиш, сара уруғ танлаш, техникага суяниб иш кўришнинг аҳамиятини ҳар биримиз яхши тушунамиз. Зеро, тилга олинган вилоятларда ҳам ибратли ишлар йўқ эмас. Масалан, Бешариқ, Наманган туманлари заршуносларининг тажрибаларини чуқур ўрганганмиз. Шу боис қийин шароитда бўлсакда, ҳосилдорликни бу йил 40 центнердан оширишга муваффақ бўлдик.

Андижон технологияси бизнинг шароитда ҳам муваффақиятли синовдан ўтди. Бахшулло Фатуллаев, Фазлиддин Болтаев, Иброҳим Раҳматов сингари моҳир миришкорлар бошлиқ бригадалар чигитни плёнка остига экиб, ҳар қачонгидан кўп ҳосил етиштирдилар. Мазкур жамоаларда ҳосилдорлик 50 центнерга етади.

Давр имиллашни кечирмайди. Ҳар бир соҳани эътиқодли, билимдон, салоҳияти кучли кишилар бошқариши керак. Шу боис Президент фармойишида лоқайдликка, эътиборсизликка, сансалорликка йўл қўяётган раҳбарларнинг маъсулиятини кўриб чиқиб, уларнинг ўрнини ёш, изланувчан, ташаббускор кадрлар билан тўлдириш лозимлиги хусусидаги фикрларни тўла қўллаб-қувватлаймиз.

Инсон орзу билан яшайди. У меҳнатининг қадрланишини, обрў-эътиборга мушарраф бўлишни жуда хоҳлайди. Обрў эса йиллар мобайнида қилинган фидойи, ҳалол меҳнат эвазига мисқоллаб йиғилади.

ТАШАББУСКОРЛИК БУГУННИНГ ТАЛАБИ

Абдуқодир РЎЗИЕВ,
Яккабоғ туманидаги Амир Темур номли жамоа-ширкат хўжалиги бригадаси бошлиғи

Узбекистон Президенти фармойишини ўқиб, ўйга толдим. Бир вақтлар Наманган, Фарғона пахтакорлари мўл, арзон ва сифатли пахта етиштиришда барчага намуна эдилар. Энди эса улар андижонликлар соясида қолиб кетишди. Жавоби тайин: ҳаёт, айниқса, бозор шароитида тинмай изланган, илғорлар тажрибаси, фан ютуқларини амалиётга дадил жорий этган, вақти келса таваккал қилишдан чўчимайдиган кишилар ютадилар. Худди шу изланиш, ташаббускорлик икки вилоят раҳбару мутахассислари, заршуносларда етишмади. Пахта етиштириш ва тайёрлашда жиддий хато ва камчиликларга йўл қўйиляпти. Хўжалигимиз мутахассислари кўпда таъкидлашади: Наманган, Фарғонада ғўза дефолиациясини ўтказишда кўзбўямачиликларга йўл қўйилади. Ғирромлик, хас-пўшлаш миришкорга ҳамроҳ бўлдими, албатта иш орқага кетади. Буларнинг ҳаммаси биз учун ҳам катта сабоқдир.

Узаро талабчанлик муҳитини мустаҳкамлаб, пахта йиғим-теримини бир дам бўшаштираётганимиз йўқ. Меҳнат беллашувида Рауф Абдиев бошлиқ бригада пешқадам. Улар ҳосилдорликни 45 центнерга етказишга муваффақ бўлишди. Бўри Хушвақтов бошлиқ бригада ҳам ҳосилдорликни гектарига 4 центнерга юксалтиришга эришди. Нилуфар Эшбобоева, Гулжаҳон Ҳасанова, Малоҳат Жуманова, Турсуной Узбекова, Улуғой Шодиева каби чевар теримчилар кунига катта хирмонга 120-160 килолик пахталари билан улуш қўшишмоқда.

Суҳбатдош:
М. ҚАЮМОВ.

ЙИҒИМ-ТЕРИМНИ ЖАДАЛЛАШТИРИШ — ДОЛЗАРБ ВАЗИФА

Мамлакатимиз Президентининг «Наманган ва Фарғона вилоятларида 1997 йилги пахта ҳосилини йиғиштириб олиш ва давлатга топширишнинг қониқарсиз аҳволи ҳақида»ги фармойишида Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва туманлар ҳокимларига жорий йилда етиштирилган пахта ҳосилини тез фурсатда йиғиштириб олишни таъминлашнинг қатъий чора-тадбирларини кўриш вазифаси топширилди.

Навоий вилоятида бу борада қандай ишлар амалга оширилаётир? Қишлоқ хўжалик мажмуи ходимларининг Қизилтепа туманида бўлиб ўтган йиғилишида ана шу масала муҳокама этилди. Унда шаҳар ва туман ҳокимлари, ҳуқуқ-тартибот идоралари раҳбарлари, жамоатчилик ва оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

Йиғилишни вилоят ҳокими Ҳ.Ғаффоров очди.

Йиғилишда Навбаҳор, Навоий, Қизилтепа ва Хатирчи туманлари ҳокимлари пахта ҳосилини йиғиштириб олиш бўйича кўрилаётган чора-тадбирлар тўғрисида ахборот берди. Сўзга чиққанлар мазкур туманлардаги айрим хўжаликлар пахта тайёрлашда кўзланган маррага эришганини қайд этдилар. Айни вақтда аксарият хўжаликлар шароит бир хил бўлишига қарамай, йиллик топшириқнинг эндигина 50—60 фоизини бажарган.

Умуман вилоятда йиғим-терим суръати нега кўнгилдагидек эмас? Гап шундаки, йил мобайнида талайгина хўжаликларда ғўза парвариши агротехникасига тўлиқ риоя этилмади, чигит кеч экилди, техника ўз вақтида ва сифатли таъмирланмади, ғўза баргини тўктиришга жиддий эътибор берилмади. Буларнинг барчасига масъул мутасаддиларга нисбатан муросасозликка йўл қўйилди.

Йиғилишда йил бўйи қилинган меҳнат эвазига етиштирилган ҳосилни ёғин-сочинли кунларга қолдирмай йиғиштириб олиш, терим суръатини жадаллаштириш бўйича шошилинч чора-тадбирлар белгиланди.

Президентнинг давлат маслаҳатчиси Т.Алимов йиғилишда сўзга чиқди.

Йиғилишда Республика Бош прокурори Б.Мустафоев қатнашди.

Ё.УМАРОВ,
ЎзА мухбири.

ХИРМОНГА БАРАКА

РЕСПУБЛИКА ВИЛОЯТЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1997 ЙИЛ 23 ОКТЯБРГА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

(фоиз ҳисобида)

Вилоятлар	Бир кунда	Мавсум бошидан буён
ХОРАЗМ	**0,42**	**108,99**
АНДИЖОН	**0,57**	**102,56**
Қашқадарё	1,13	92,04
Самарқанд	1,36	88,81
Фарғона	0,67	85,85
Наманган	0,86	83,54
Сурхондарё	0,80	80,53
Навоий	1,09	77,48
Бухоро	0,72	77,46
Қорақалпоғистон Республикаси	0,88	77,43
Тошкент	1,72	76,46
Сирдарё	0,78	62,59
Жиззах	1,34	61,89
Республика бўйича	0,92	83,15
1996 йилда	0,95	72,07

Шу жумладан ингичка толали пахта

(Тонна ҳисобида)

Сурхондарё	811	68844
Қашқадарё	88	8303
Республика бўйича	899	77147
1996 йилда	906	48656

ЗАНГОРИ КЕМАЛАР НЕГА ҚАНТАРИБ ҚЎЙИЛДИ?

Мамлакатимиз раҳбари Ислом Каримов қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш бўйича республика комиссияси мажлисида бу йилги пахта ҳосилини қисқа муддатда уюшқоқлик билан йиғиштириб олиш бугунги кундаги долзарб вазифа эканини таъкидлади.

Сурхондарё вилояти меҳнаткашлари бу йил мамлакатга 380 минг тонна пахта етказиб бериш учун меҳнат қилмоқда. Барча куч-ғайрат йиғим-теримга сафарбар этилган Сариосиё тумани деҳқонлари ҳозирдаёқ режани бажарди. Узун ва Денов туманлари пахтакорлари эса маррага тобора яқинлашмоқда.

Бироқ мавсумнинг ҳал қилувчи дамлари бошланган айни кунларда вилоятда терим суръати нега пасаймоқда?

Бунга асосан сўз билан иш бирлиги йўқлиги, яъни техникадан самарали фойдаланишга жиддий эътибор берилмаётгани сабаб бўлмоқда. Гап шундаки, терим бошланмасдан анча илгариёқ ишчи кучи нисбатан кам бўлган Шеробод, Музработ, Қизириқ, Бандихон туманларида ҳосилнинг аксарият қисмини машиналар билан териб олиш, бунинг учун барча техникани мавсумга тахт қилиб қўйиш масаласи муҳокама этилган эди. Шунга биноан «Вилоятагромашсервис» ҳиссадорлик жамияти 373 та ўрнига 392 та терим машинасини мавсумга шайлади. Шунга яраша эҳтиёт қисмлар, ёнилғи ҳозирлаб қўйилди. Пайкаллар ажратилди. Лекин йиғим-терим бошлангач, далага бармоқ билан санарлигина машина чиқди. Уларнинг ҳам иш унуми кўнгилдагидек эмас.

Мисолларга мурожаат этайлик. Шеробод тумани В. Қодиров номидаги жамоа хўжалигида машина билан бир кунда атиги 200-300 килограмм пахта териляпти. Шу тумандаги Н. Муродов номидаги хўжаликда эса мутлақо бошқа манзарани кузатиш мумкин. Бу ерда 39 та терим машинасининг деярли ҳаммаси ишлаётир. Туманда шу пайтгача машиналар билан ҳаммаси бўлиб 1,5 минг тоннадан кўпроқ пахта терилган бўлса, шунинг салкам 1 минг 200 тоннаси Н. Муродов номидаги хўжалик ҳисобига тўғри келади.

Ёки Қизириқ тумани Й. Охунбобоев номидаги хўжаликни олиб кўрайлик. Бу ерда ҳам ҳосил асосан қўлда, ҳашарчилар ёрдамида йиғиштириб олинаётир. Мавсумга тайёр, деб маълумот берилган 23 терим машинаси турли баҳоналар билан қантариб қўйилган. Бари тўкилиб бўлган, уларни ишлатиб бўлмайди, деди хўжалик раиси Ш. Норбўтаев.

— Унда нега машиналар мавсумга тайёр деб ҳисобот берилди? — деган саволимизга раис: «Ҳа, энди» дейишдан нари ўтмади. Раиснинг яна бир гапи ғалати бўлди: «қани энди яна 800-900 ҳашарчи бўлса». Тумандаги бошқа хўжаликларда, жумладан, «Гиламбоп»да ҳам аҳвол шу. Ўз кучидан тўлиқ фойдаланмай, четдан ҳашарчи чақириш одатта айланган.

Шуни айтиш жоизки, Президентимизнинг «Наманган ва Фарғона вилоятларида 1997 йилги пахта ҳосилини йиғиштириб олиш ва давлатга топширишнинг қониқарсиз аҳволи ҳақида»ги фармойишида жойларда талабчанлик етишмаётгани, лоқайдлик, бепарволик, сохта ҳисобот бериш, янгиликка интилмай, эскича фикрлайдиган раҳбарлар билан муросасозлик оқибатида айрим жойларда пахта йиғим-теримида сусткашликка йўл қўйилаётгани таъкидланган. Сурхондарё вилояти ҳам бундан мустасно эмас, шекилли.

Ч. ТЎХТАЕВ,
ЎзА мухбири

ДЕҲҚОН ОРЗУ ҚИЛГАН МАШИНАЛАР

Бундан икки-уч йил муқаддам АҚШнинг «Кейс» компанияси техникасининг бир нечтаси республикамизда синовдан ўтказилганди. Бу йил эса республикамиз ғаллазорларида 600 дан зиёд фирма комбайнлари ишлаб, ҳосилнинг асосий қисми улар ёрдамида йиғиб олинди.

АҚШнинг «Кейс» корпорейшн», Ўзбекистоннинг «Ўзқишлоқмашхолдинг» компаниялари муассислигида «Узкейсмаш» қўшма корхонаси тузилди. Мазкур корхонада дастлабки 50 та «Кейс 2022» пахта териш машиналари йиғилиб, уларнинг қирққа яқини республикамиз пахта далаларида ишлатилмоқда. Давлатимиз раҳбари Ислом Каримов бу соҳада амалга оширилаётган ишлар билан танишиш мақсадида шу йил 15 октябрь куни Тошкент трактор заводи давлат ҳиссадорлик жамиятда бўлди ва қимматли фикр-мулоҳазаларини билдирди. Жумладан, «Кейс» техникасининг афзалликлари билан бир қаторда унинг камчиликлари бўлса, улардан ҳам кўз юммаслигимизни таъкидлади. Шу муносабат билан биз Ўзбекистон Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлигининг механизация бошқармаси бошлиғи Истам Ҳайдаровга мурожаат қилиб, юқоридаги қўшма корхона ва замонавий техникаси ҳақида гапириб беришни илтимос қилдик.

— Истам ака, республикамизга «Кейс» техникасини олиб келиши тарихи қандай?

— Американинг «Кейс» компанияси техникасини республикага олиб келиш дабдурустдан эмас, балки ўтказилгана пухта синов натижаларига асосланиб амалга оширилмоқда. 1995 йилда «Кейс» компаниясининг «Магнум 7240», «Магнум 7230» русумидаги тракторидан 5 таси Давлат синовларидан ўтказилди. Бундан шу нарса маълум бўлдики, «Магнум 7240» русумидаги «Кейс» техникаси Россиянинг «Т-4А» русумли ҳайдов тракторига нисбатан шудгорлашда 2,6 маротаба кўп унумдорликка эга бўлиб, бир гектар ерни шудгорлашда 1,5 маротаба оз ёқилғи сарфлади. Шу билан бир қаторда шудгорлаш сифати агротехник талаблар даражасида бўлди. «Кейс» компанияси тракторларининг юқорида қайд қилинган техник кўрсаткичларидаги ижобий томонларни ва шу билан бир қаторда уларда ишлайдиган механизаторларга қулай иш шароитига эга бўлган герметик кабиналар ўрнатилганлигини инобатга олиб 1997 йилда «Магнум» тракторларининг «7240» русумлисидан 150 та ва «8940» русумлисидан 400 та республикага олиб келинди.

Олиб келинган тракторларнинг двигатели 246 от кучига эга бўлганини ва соатига 10 километр тезлик билан ҳаракат қилганлиги учун ҳам уларни унумдорлиги «Т-4А» русумли тракторларга нисбатан камида уч маротаба юқори бўлмоқда.

— Унинг камчиликлари нималардан иборат?

— Шуни эътироф этиш лозимки, «Кейс» тракторларининг ижобий томонлари билан бир қаторда уни кенг фойдаланиб кўрилганда айрим салбий томонлари ҳам маълум бўлиб қолди. Масалан, «Кейс» ҳайдов агрегатида ишлаган плуг нами кўпгина қочган ғалладан бўшаган

Замонавий техника — қишлоқ хўжалигини ривожлантириш омили

майдонларни шудгорлашда тупроқни кўпи билан 30 сантиметргача чуқурликда ағдарди. Шу билан бир қаторда «Магнум» тракторларининг ерга берадиган босими «Т-4А» техникасига нисбатан юқоридир. Қўшимча ғилдираклар ўрнатилиб, бу кўрсаткични бир оз камайтириш мумкин, аммо бунда тракторни дала четида бурилиши қийинлашмоқда. Ҳозирги кунда «Кейс» компанияси мутахассислари қайд қилинган камчиликларни бартараф қилиш бўйича иш олиб бормоқдалар.

— Ўзбекистонда бошқа фирмалар техникаси ҳам синаб кўрилаяптими?

— Республика қишлоқ хўжалиги фақаттина «Кейс» фирмаси техникасидан фойдаланиш билангина чекланиб қолмайди. Қолаверса, бу ҳолнинг ўзи бозор иқтисодиёти қонуниятларига тўғри келмайди. Шунинг учун ҳам республика далаларида жаҳонга таниқли «Массей Фергюсон» ҳамда «Катерпиллер» фирмаларининг тракторлари ҳам кенг миқёсда синаб кўрилмоқда. Шуниси диққатга сазоворки, «Катерпиллер» фирмасининг тракторлари юриш қисми кўп жиҳатдан хўжаликларимизда кенг фойдаланишда бўлган «Т-4А» техникасига ўхшаш занжирлидир. Лекин унинг занжирининг кўп қисми резинадан иборатдир.

— Энди сўзни пахта териш машинасига бурсак.

— Узбекистон фақаттина пахта ўлкаси бўлмасдан, балки пахта териш машиналари конструкцияларини яратишда жаҳон фанига салмоқли улуш қўшган гўшалардан биридир. Урушдан кейинги йилларда пахтачилик машиналари бўйича бош конструкторлик бюроси томонидан пахта териш аппаратларининг 14 хилдаги конструкциялари синаб кўрилган. Улар орасида барабан типидаги вертикал ва горизонтал шпинделли машиналар қатори занжир типидаги горизонтал шпинделли аппаратлар ҳам бўлган.

Қолаверса, фақат вертикал шпинделли аппаратларнинг эмас, балки горизонтал шпинделли аппаратларнинг ҳам афзалликлари олимларимиз томонидан асосланган. Утказилган тадқиқотлар натижаси ўлароқ 60-йилларда «Тошқишлоқмаш» заводидан бир туркум «СХС-1,4» русумли горизонтал шпинделли машиналар ишлаб чиқарилиб, Узбекистон ва ўша пайтдаги қўшни пахтакор республиклар далаларида кенг ишлаб келинган.

Аммо ўша пайтда техника тараққиётини таъминлашда эркин эмас эдик. Собиқ марказ томонидан бу мақсадлар учун маблағ ажратилмаган. Ана шу ва бошқа сабабларга кўра бундай машиналарни ишлаб чиқариш тўхтатилган ва конструкцияси оддий бўлган вертикал шпинделли аппаратларга эга бўлган машиналар ишлаб чиқариш йўлга қўйилган.

Мана энди мустақиллигимиз шарофати туфайли қишлоқ хўжалигимиз учун зарур бўлган техникани ишлаб чиқаришга, бунинг учун заводларимизни қайта жиҳозлаб, қўшма корхоналар тузиш имкониятига эга бўлдик. Бу йил пойтахтда ишга тушган «Узкейсмаш» Узбекистон — АҚШ қўшма корхонаси томонидан бир нечта горизонтал шпинделли пахта териш машиналари йиғилиб республикамиз далаларида фойдаланила бошланганлиги муҳим воқеадир.

— Янги техниканинг афзалликлари нималардан иборат?

— «Кейс-2022» горизонтал шпинделли машиналарнинг афзалликлари кўп. Биринчидан, бу янги машиналар пахта терими пайтида барқарорлик билан ишлаши, шпинделларни иш жараёнида автоматик тарзда ювилиши, пахтани кам ифлослантириши билан ажралиб туради. Масалан, терилган пахтанинг ифлосланиши «Кейс»да 3—4 фоиз бўлса, илгари ишлатиб келинган машиналарда бу кўрсаткич 7—10 фоиз атрофидадир. Унинг меҳнат унумдорлиги ҳозиргача ишлатиб келинаётган машиналардан 3—4 баробар ортиқдир. Яъни у кунига 25—30 тонна оқ олтин териши мумкин. Бу машиналар пахтани деярли тўкмай теради. Транспорт тезлиги соатига 30 километр бўлиб, уни даладан-далага олиб ўтиш жуда қулайдир. Механизатор учун яратилган қулайликлар, айниқса, эътиборга лойиқдир. Шу ва бошқа жиҳатларидан мазкур техника вертикал шпинделли машиналардан кескин фарқ қилади.

— Маълумотларга қараганда, келгуси йили қўшма корхона 200 га яқин ана шундай машиналар ишлаб чиқаради. Бу етарлими?

— Йўқ, албатта. Буни Президентимиз Тошкент трактор заводи давлат ҳиссадорлик жамиятида бўлганида ҳам таъкидлади. Чунки биз нафақат республикамиз эҳтиёжини, балки Марказий Осиё мамлакатлари, Озарбайжон, Хитой, Ҳиндистон, Покистон каби давлатларда пахта етиштирилишини назарда тутиб иш кўришимиз керак. Шу боис қўшма корхона иш услубини ўзгартириб суръатни тезда ошириб минтақадаги улкан бозорни эгалласа, мақсадга мувофиқ бўлур эди.

Бундан ташқари юртбошимиз айтганларидек, мазкур корхонани тузишдан мақсад «Кейс» машиналарини йиғиш эмас, балки уларни ишлаб чиқаришни йўлга қўйишдир. Бу республикадаги заводларда бутловчи қисмлар тайёрлашни ўзлаштиришни тақозо этади. Чунки бу машиналарнинг қисмлари қанча ўзимизда кўп ишлаб чиқарилса, унинг таннархи арзонлашади, бозортлаб бўлади.

Суҳбатдош Ғулом ЮСУПОВ.

● ФАРҒОНА.

Бешариқ тумани деҳқонлари вилоятда биринчи бўлиб кузги ғалла экишни муддатидан илгари тугаллашди. 7 минг 370 гектар майдонга эртапишар ва серҳосил «Скифянка» нави экилди. Уруғлик минерал ўғитга аралаштириб экилгани туфайли тезда бир текис униб чиқди. Шу кунларда майсалар суғорилмоқда.

* * *

● **ҚАШҚАДАРЁ. «Чиял» вилоятдагина эмас, мамлакатимизда**

МАЙСАЛАР СУҒОРИЛМОҚДА

энг кўп ғалла етиштирувчи хўжаликлардан ҳисобланади. Ўтган йили хўжалик қарийб 18 минг гектар ерга дон экиб, ғалла топшириш буюртмасини ортиғи билан адо этган эди.

— Ғалла етиштирилаётган ернинг 1 минг 200 гектари суғориладиган майдонлардир, — дейди хўжалик раиси Сулаймон Абдуғаффоров. — Бу йил уруғлик танлашга алоҳида эътибор берилди. Бизнинг шароитимизда «Сангзор» ва «Скифянка» навлари айниқса яхши натижа бермоқда. Ўтган мавсумда Шодиёр Мейлиев, Раҳмон Бекназаров бошлиқ бригадалар шу навларни экиб гектар бошига 35—42 центнердан хирмон кўтарди.

ОИЛА ПУДРАТИ, КАТТА ҚУДРАТИ

Меҳнатдан топилган обрў-эътибор ҳеч қачон йўқолмас. Бир вақтлари, собиқ «Узбекистон 40 йиллиги» жамоа хўжалигига қирқ икки йил раислик қилган Меҳнат қаҳрамони, марҳум Турғун ота Мирзаев ҳақида, қаерда гап очилиб қолгудек бўлса, у кишини билганларнинг чеҳралари дарҳол очилиб кетади. Биров отанинг ўта тадбиркорлиги хусусида сўзласа, бошқа биров ҳалоллиги, каттаю кичикка бараварлигини фахр ила тилга олади.

Хизмат юзасидан ўзим илгарилари раис билан бир неча бор учрашганим учун уларнинг суҳбатларидан завқ оламан. Эл манфаати йўлида кўрсатилган фидойилик унутилмаганидан дилим яйрайди.

Жамоа хўжалиги аъзолари йиллар ўтиб, хўжаликка отанинг ўғли Хайрулла Мирзаевни раис этиб сайлашди. Шунга ҳам олти йилдан ошиқроқ вақт ўтди.

— Уғлим, — деган эди ўшанда, Турғун ота билан бирга кўп йиллар ҳосилот бўлиб ишлаган, шу йил 90 баҳорни қаршилаган меҳнат фахрийси Қодирали ота Юсупов, — отанг шунча йил ўз шаънига ҳам, жамоа шаънига ҳам доғ туширмай элга хизмат қилди. Шу боис, ҳукумат қарори билан хўжаликка унинг номи берилди. Истагим шуки, одамларга отанг каби хизмат қил. Сенга омад ёр бўлсин.

Ислоҳот — инсон хизматида

Хайрулла отахоннинг сўзларини тинглар экан, падари бузрукворини эслаб, меҳри товланди. Айни пайтда зиммасида масъулиятли вазифа турганлигини яна бир бор ҳис этди...

— Тўғри йўл тутган эканмиз, — дейди биз билан суҳбатда, яна бир меҳнат фахрийси Соип ота Орипов, — Хайрулла ишончимизни оқлаяпти. Қисқа вақт ичида катта ўзгаришлар рўй берди. Узингиз далаларни айланиб кўринг. Бир-биридан чиройли иморатларга, хўжалик хонадонларига разм солинг, ҳавасингиз келади.

Дарҳақиқат, Турғун Мирзаев номли жамоа хўжалиги далаларини, бу ҳудуддаги маҳаллаларни айланар эканмиз, Соип ота ютуқлар ҳақида бежиз айтмаганларининг гувоҳи бўлдик.

Ҳамроҳимиз, хўжалик бош ҳосилоти Муҳаммаджон Ҳокимов эришилаётган ютуқлар ҳақида сўзлаб берди. Сўнгги икки йил ичида хўжаликда замонавий гузар, оталар чойхонаси, фахрийлар хиёбони, тиббиёт пунктлари, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш шохобчалари, хусусий дўконлар, эски пахтани титиб берадиган цех, автосервис, шлакоблок цехи қуриб битказилди. Вино заводи кенгайтирилди. 400 ўринли мактаб, сабзавот сақлаш учун 1000 тонналик омборхона қурилиши бошлаб юборилди.

125 хонадон янги уйларда ҳовли тўйлари ўтказди. Бир қатор ўқитувчилар, тиббиёт ходимлари учун томорқа ва уй-жой қуриш учун ер ажратиб берилди.

Буларнинг ҳаммаси деҳқонларнинг фидойи меҳнати самарасидир. Ислоҳотлар жараёнида хўжалик оилавий пудрат йўлини тутди. Аниқроғи, бу усулда иш бошланганига роппа-роса беш йил бўлди. Ер чиндан ҳам ўз эгаларига топширилди. Буни хўжаликда асосий тармоқ ҳисобланган ғаллачилик, боғдорчилик, сабзавот экинлари ҳосилдорлигининг йилма-йил ошиб боришида яққол кўриш мумкин. Бу йил «Турғун Мирзаев»ликлар давлатга кичиккина ерлардан 140 тонна ўрнига 250 тонна ғалла, 500 тонна ўрнига 900 тонна сабзавот топширдилар. Мева-узум топшириш режаси ҳам ортиғи билан адо этилди. Узумзорлардан юқори ҳосил етиштиришда Мақсуд Маҳмудов, Дилмурод Бекмуҳаммедов, Анвар Нуриддинов, сабзавотчилик ва ғалла борасида эса Тўйчи Исмоилов, Ҳусниддин Эргашев, Жалол Холметов бошлиқ бригадалар юқори кўрсаткичларга эришдилар. Барча экин турларидан ҳозирнинг ўзида кутилаётган йиллик даромад 40 миллион сўмдан кўпроқни ташкил этмоқда.

— Оилавий пудратнинг афзаллиги нимада? — сўрадик бош ҳосилотдан. У «ҳозир ўзингиз кўрасиз» дея, Жалол Холматов бошлиқ бригадага бошлади. Бу ерда оилавий пудратчи Зиём Миртазақов ўғиллари Абдувоҳид, Абдукарим билан карам узишаётган экан. Хўжалик бу оилага қудратига қараб 1,5 гектар ер ажратиб берди.

— Унга карам, сабзи ва бошқа экинлар экдик, — дейди Зиём ака — хўжаликка шартномадаги маҳсулотни топшириб бўлганимиздан кейин, қолгани ўз ихтиёримизда. Ана шунинг учун ҳам барча оилавий пудратчилар иши олдинга босяпти. Уй қуряпмиз, тўй қилаяпмиз. Утган йили жамоа хўжалигида ким билан гаплашмайлик, оилавий пудрат деҳқон учун ҳам, хўжалик учун ҳам қўл келганидан мамнун бўлиб гапирарди.

— Тошкент тумани ҳокимлиги бизни ҳар соҳада қўллаб-қувватлаб келмоқда, — дейди раис. — Айниқса, қишлоғимизни ободонлаштириш борасида буни ҳис этаяпмиз. Хўжаликда барча хонадонлар табиий газ, водопровод суви билан таъминланган. Янги маҳаллаларни газлаштириш ҳам давом этмоқда.

Биз далаларни айланиб қайттач, шундай хулосага келдик. Дуо олган раис одамлар ишончини оқламоқда. Хужалик аъзоларининг меҳнати, турмуш тарзи шундан далолат бериб турибди.

Саидвали ҲАСАНОВ.

Суратларда: Тошкент туманидаги Турғун Мирзаев номли жамоа хўжалиги боғ бригадаси бошлиғи Мақсуд Маҳмудов, хўжалик бош ҳосилоти (чапдан) Муҳаммаджон Ҳокимов оилавий пудратчи Зиём Миртазақовлар ҳосил чўғидан мамнун.

Владимир ГРАНКИН олган суратлар.

КЕЧАГИ ХОМ АШЁ БУГУН ТОЛА

«Сирдарёпахтасаноатсотиш» ҳиссадорлик бирлашмасининг Сайхунобод пахта тозалаш корхонаси ушбу туман хўжаликларида етиштирилган пахтани қабул қилиб, қайта ишлайди. Бу ерда шу кунларда иш уч сменада ташкил этилган.

Завод йилига 39 минг тонна хом ашёни қайта ишлашга мўлжалланган. Ҳозир кунига 45—50 тонна пахта қайта ишланмоқда. 1997 йил ҳосилидан 700 тонна тола хорижга жўнатилди.

— Бирон йил йўқки, корхона жамоаси режани бажармаган бўлсин. Сабаби, ишчи-хизматчиларимизга яратилган қулайликлар анча қўл келяпти, — дейди корхона раҳбари Тузал ака Синдоров. — Ишчиларимиз бепул иссиқ овқат, сут, махсус уст-бошлар билан таъминланган, ойлик маошларини ўз вақтида олиб туришибди...

Ишчи-хизматчиларни пухта ижтимоий муҳофаза қилишга катта эътибор бериляпти. Корхона қошида ташкил этилган ёрдамчи хўжалик яхшигина фойда келтираяпти. Бу ерда ҳозир 65 бош қорамол парвариш қилинмоқда, шундан 14 таси соғин сигирлардир. Чорва тармоғи етиштирган сут маҳсулотлари ишчиларга беріляпти. Йил охиригача лимон ўстириладиган иссиқхонани ишга тушириш мўлжалланаяпти. Жамоа аъзолари мунтазам дам олиш масканларига бориб, соғлиғини мустаҳкамлаб қайтишади. Кўпчилик ишчилар уй-жой билан таъминланган. Корхона қошида яқинда иш бошлаган тикувчилик цехи уй бекаларини иш билан таъминлашда муҳим қадам бўлди. Унда 20 нафардан ортиқ хотин-қиз меҳнат қилишмоқда.

Пахта тозалаш саноати

Жамоа хўжаликлари пахта топширишни жадаллаштирмоқда. Фарғонадан 60 нафар киши сайхунободлик толачиларга ёрдамга етиб келишди. Ҳозиргача 10 минг тоннадан зиёд пахта қабул қилинди. Шундан 2,1 минг тоннаси қайта ишланиб толаси истеъмолчиларга етказиб берилди. 1997 йил ҳосили асосан 1—2 навларга қабул қилинмоқда. Сара уруғ олишга ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. Бу ишларни амалга оширишда уруғчилик лабораториясида меҳнат қилишаётган Дилором Усанова, Бахтигул Жулдибекова, Онажон Қўшмуродова каби жонкуярлар бошқаларга ўрнак бўлишмоқда. «Мақсадимиз юқори сифатли тола ҳамда сара уруғ етиштириш», — дея таъкидлади лаборатория мудираси Д.Усанова.

Корхонада 650 нафар турли миллат вакилларидан иборат ишчи-хизматчилар аҳил меҳнат қилишмоқда. Пахта қабул қилиш майдонлари тоза-озодалиги билан баҳри-дилингизни очади. Умуман хўжаликлардан келаётган пахта карвонларининг навбат кутиб, туриб қолишига йўл қўйилмаяпти. Эзгу мақсад сари олиб борилаётган ишлар изчил давом этаверади.

Акбар АЛЛАМУРОДОВ.

СУРАТЛАРДА: 1. Бош муҳандис Рустамбек Узоқов (чапдан иккинчи) тола ишлаб чиқарувчилар билан суҳбатлашмоқда. 2. Лаборатория ходимлари Бахтигул Жулдибекова, Дилором Усанова, Онахон Қўшмуродовалар.

Н.АЛМУРОДОВ олган суратлар.

БАРЧА СОҲАДА ИЛДАМ

Чортоқ туманининг заршунослари ҳам давлатга пахта сотиш режасини вилоятда иккинчи бўлиб бажариб, республикамиз хирмонига 8 минг 450 тоннадан зиёд оқ олтин етказиб бердилар. Ҳосилдорлик эса 30 центнерни ташкил этди. Хом ашёнинг асосий қисми юқори навларга топширилди.

Чортоқликлар йиғим-теримни муваффақиятли якунлаш учун барча куч ва имкониятлардан тўлиқ фойдаланиб, ялпи сафарбарликни таъминлаганликлари, мавсум иштирокчиларига зарур шарт-шароитлар яратилиб, уларга вақтида иш ҳақи бериб борилганлигининг самараси қувончли бўлди.

Эришилган ғалабага «Чортоқ», «Ғалабанинг 45 йиллиги», «Ўзбекистон», «Дўстлик», «Мустақилликнинг беш йиллиги» жамоа хўжаликларининг деҳқонлари муносиб ҳисса қўшдилар. Бу хўжаликлар йиллик режаларини ортиғи билан адо этиб, ҳосилдорликни оширишга муваффақ бўлишди.

Шунингдек, тажрибали пахта усталаридан «Мустақилликнинг беш йиллиги»дан Нуъмон Урмонов, Абдували Раҳимов, Навоийдан Раҳматжон Давлатов, Олимжон Йўлдошев, «Ғалабанинг 45 йиллиги»дан Хайрихон Бобоева, «Ойқирон»дан Мирзаахмад Қорабоев, Тошпўлат Эгамбердиев, Асатилла Маматвалиев етакчилик қилаётган бригадаларнинг жамоалари гектаридан 45-50 центнерга етказиб ҳосил олдилар.

— Меҳнаткашларимиз Президентимизнинг деҳқонлар меҳнатини, яшаш шароитини яхшилаш, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари харид нархини ошириш тўғрисидаги ғамхўрликларига амалий иш билан жавоб бериш мақсадида барча соҳада кўтаринки руҳда иш юритмоқдалар, — дейди туман ҳокими Бозорбой Ҳайдаров. — Шунингдек, давлатга 7200 тонна мева, 8200 тонна узум, 25 минг тонна сабзавот, 5000 тонна картошка сотилиб, бу борадаги режалар ҳам ортиғи билан адо этилди.

Туман хўжаликлари республикамиз ғалла мустақиллигига муносиб ҳисса қўшиш учун 4150 гектар майдонга кузги дон экишганди. Ҳозир униб чиққан ниҳолларни парваришлаш бошлаб юборишди.

Эркин ТЎЛАГАНОВ, Абдунаби ҚОРАБОЕВ, «Қишлоқ ҳаёти» мухбирлари.

УЗОҚНИ ЯҚИН, ОҒИРНИ ЕНГИЛ ЭТИБ

Атомобиль транспорти — ҳар бир мамлакат иқтисодиётининг энг муҳим тармоқларидан бири ҳисобланади. Халқ хўжалик юклари ва йўловчиларнинг каттагина қисми транспортнинг ана шу турида кўзланган манзилларга етказилади. Бу соҳа иқтисодиётни ҳаракатга келтирувчи қон томирига қиёс қилиниши бежиз эмас. Мамлакатимизнинг ўнг минглаб километрга чўзилган йўлларида турли хилдаги автотранспорт воситалари ҳаракатга келиб, саноат маҳсулотлари, озиқ-овқатлар, бинокорлик материаллари, хом ашёлар ва бошқа юкларни, йўловчиларни белгиланган манзилларга етказиб, юртдошларимизнинг узоғини яқин, оғирини енгил қилаяпти.

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги тизимидаги автотранспорт корхоналари, хусусан, «Ўзмелиосувтранс» корпорацияси меҳнат жамоалари халқ хўжалиги юкларини ўз вақтида белгиланган манзилларга етказиш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, ёнилғи-мойлаш материалларидан тежаб-тергаб фойдаланиш борасида муайян ютуқларга эришиб келмоқдалар. Ҳозирги пайтда вазирлик тизимидаги хўжалик, корхона, ташкилотларда 67,5 мингдан зиёд автотранспорт воситалари мавжуд бўлиб, 49,3 мингтасида халқ хўжалик юклари ташилмоқда.

Автотранспортчиларнинг тиғиз кунлари

Ушбу тармоқда самарадорликни ошириш, ихтисослаштиришни чуқурлаштириш мақсадида вилоятлардаги 19 та хўжалик ҳисобидаги автотранспорт корхоналари «Ўзмелиосувтранс» корпорацияси таркибига жамланган. Бу тизим автотранспорт корхоналари жамоалари 1997 йилнинг ўтган даврида 8 миллион 243 минг тонна турли юкларни белгиланган манзилларга элтиб бериб, тузилган шартномаларни ошириб адо этдилар.

«Ўзмелиосувтранс» корпорацияси тизимидаги автокорхоналар ўртасида ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, автотранспорт воситаларидан фойдаланиш коэффициентини кўтариш, ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш, ёнилғи-мойлаш материалларидан тежаб-тергаб фойдаланиш борасида ўзига хос меҳнат беллашуви йўлга қўйилган. Ҳар бир жамоа ана шу баҳсда ғолиб чиқиш, техник-иқтисодий кўрсаткичларни яхшилашга интилмоқда. 1997 йилнинг тўққиз ойида И. Асқаржонов раҳбарлик қилаётган Наманагандаги 8-автокорхона, И. Тошев директор бўлган Бухородаги 11-автокорхона, С. Камолхўжаев етакчилигидаги Андижондаги 16-автокорхона меҳнат жамоалари юқори техник-иқтисодий кўрсаткичларга эришиб, тармоқ пешқадами эканликларини намойиш қилдилар.

Ана шу пешқадам автокорхоналарда ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш билан бирга ҳайдовчилар, ишчи-хизматчилар, инженер-техник ходимлар учун зарур шарт-шароитлар яратиб беришга, уларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоялашга алоҳида эътибор берилмоқда. Хусусан, Бухородаги 11-автотранспорт корхонасида ҳайдовчилар, автотранспорт воситаларини таъмирловчилар ва барча инженер-техник ходимлар учун зарур маданий-маиший қулайликлар яратилган. Мазкур автокорхонага қарашли ёрдамчи хўжаликда ғалла, сабзавот, полиз ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ғоят яхши йўлга қўйилган бўлиб, жамоа аъзолари бу ноз-неъматлардан мунтазам равишда баҳраманд бўлишаяпти. Ана шундай ғамхўрликлар туфайли бу автокорхонада муқим меҳнат жамоаси қарор топиб, ҳайдовчилар, таъмирловчилар ва инженер-техник ходимларнинг аксарият қисми ўзларининг қадрдон ҳамкасблари билан 25—30 йилдан бери биргаликда ишлаб келишаяпти.

Меҳнат жамоалари ўртасидаги беллашувда вилоятлар қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармалари таркибида бўлган автокорхоналар жамоалари ҳам фаол қатнашмоқдалар, 1997 йилнинг ўтган даврида М. Носиров раҳбарлик қилаётган Намангандаги «Автомобилчи» очиқ турдаги ҳиссадорлик автокорхонаси, М. Орипов етакчилигидаги Ғиждувон автокорхонаси жамоалари яхши кўрсаткичларга эришганликларини алоҳида таъкидлаш зарур.

Автомобиль транспортида ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш, йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш ғоят муҳим аҳамиятга эга. Шунинг учун ҳам Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлигида ташкил этилган комиссия бу борадаги тадбирларнинг бажарилишини изчил назорат қилиб бормоқда. Тизимда 1997 йилнинг тўққиз ойида ўтган йилнинг шу даврига нисбатан йўл-транспорт ҳодисалари сони 19 фоизга, жароҳатланиш 16,5 фоизга камайганлиги қайд этилди. Шундай бўлса-да, бу борада ҳали кўп иш олиб борилиши зарур. Қорақалпоғистон Республикаси, Жиззах, Сирдарё вилоятларидаги хўжаликлар, корхона ва ташкилотларда йўл-транспорт ҳодисалари сони аввалгига нисбатан бирмунча ортганлиги ҳам ана шу жиддий масала доимо диққат марказида бўлиши лозимлигини тасдиқлайди.

Шу кунларда қишлоқ йўллари ғоят гавжум. Неча ўн минглаб автомобиль транспорти воситаларида пахта тайёрлов шохобчаларига, қайта ишлаш корхоналарига пешма-пеш етказиб берилаяпти. Бундан ташқари халқимизнинг ризқи-рўзи бўлган шоли, сабзавот, мева, узум, полиз маҳсулотлари ва бошқа ноз-неъматлар омборхоналарга, тайёрлов шохобчаларига, савдо дўконларига ташилмоқда. Ана шу ишларда вазирлик тизимидаги автотранспорт корхоналари ҳайдовчилари ҳам катта жонбозлик кўрсатмоқдалар. Имкониятдан фойдаланиб, барча ҳамкасбларимизни анъанавий касб байрами — автомобиль транспорти ходимлари куни билан чин дилдан муборакбод этамиз ва уларга сиҳат-саломатлик, келгуси ишларида катта муваффақиятлар тилаймиз. Ҳамюртларимизнинг оғирини енгил, узоғини яқин қилишдек эзгу ишда доимо йўлингиз бехатар бўлишини ният қилиб қоламиз.

Л. УМУРЗОҚОВ,
Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги транспорт бошқармаси бошлиғи.

ЁРДАМЧИ ХЎЖАЛИК КОНИ ФОЙДА

Хўжайлидаги пахта ёғи ишлаб чиқарувчи «Хўжайли мой» ҳиссадорлик жамияти йирик ёрдамчи хўжаликка эга. У ерда 150 киши меҳнат қилади. Ёрдамчи хўжаликнинг 500 гектар ери бўлиб, шунинг 231 гектарига пахта экилган. Жорий йилда мавжуд пахта майдонидан 23 центнердан оқ олтин йиғиштириб олиш мўлжалланган.

Бу ерда 302 қорамолга эга йирик ферма ҳам ташкил этилган. Фермадаги мавжуд 75 та соғин сигирдан ҳар куни 450 килограммга яқин сут соғиб олинади. Шунинг 400 килограмми шаҳардаги сут заводига топширилади. Қолган қисми эса ҳиссадорлик жамияти ишчиларига ва болалар боғчасига етказиб берилади.

Ёрдамчи хўжалик ўзининг машина-трактор паркига эга. Бу эса амалга оширилаётган ишларни янада жонлантириш учун катта кўмак бўлмоқда.

Суратда: чўпон Жанабой Шалабоев ва ёрдамчи хўжалик мудири Мурод Отамбетов яйловда.

О. МУРОТОВ (ЎзА) олган сурат.

ҒОЛИБЛИК САОДАТИ

Бу масканда ариқларидан сув тўлиб-тошиб оқмайди. Қайси бир туманларда ғўза мавсумда тўрт-беш марта сув ичади. Ғузорда эса ғўза кўпи билан уч марта оби-ҳаётга қондирилади. Сув озда! Шу боисдан ҳам сувнинг ҳар қатраси қадрланади. Айни саратонда қуёш кўкдан олов пуркайди. Лекин ҳеч ким қадрдон даласини тарк этмайди. Мурғак ғўзани кўз қорачиғидек асраб-авайлайди, унга сув ўрнига шарбат тарайди. Қалби қайноқ, меҳри дарё пахтакорлар ўзларининг бу каби саъй-ҳаракатлари беҳуда кетмаслигини яхши билишади. Ғузор туманида бўлганимда хаёлимдан шундай фикрлар ўтди.

— Бу йил пахтакорларимиз мўл ҳосил учун астойдил меҳнат қилишди, —дейди туман ҳокими Бегимқул Эшқобилов. —Шу сабабли пайкалларда мўл пахта ҳосили етиштирилди. Йиғим-теримнинг дастлабки кунларидан бошлаб оммавий сафарбарлик эълон қилинди. Илғор пахтакорлар ўз вақтида рағбатлантирилиб борилди. Бу каби тадбирлар ўз самарасини берди. Абдулла Турсунов номли жамоа хўжалиги пахткорлари маррага биринчи бўлиб етиб келишди. Хўжаликда ҳосилдорлик 30 центнерни ташкил этди.

Бугунгача хирмонга тукилган пахта 2700 тоннадан ошди. Бу бултургидан 1000 тонна кўпдир. Давлатга пахта сотиш буюртмаси 127 фоизга бажарилди.

Биз бугун туманимизнинг катта пахта хирмонига муносиб ҳисса қўшган ғолиб пахтакорларимизнинг номларини ҳурмат билан тилга оламиз. Бу ўринда Тоҳир-Зуҳра номли жамоа хўжалигини айтиб ўтмоқчиман. Улар хирмонга тўккан пахта 4000 тонналик тош босди. Тажрибали деҳқонлар Ўроз Тўраев, Абдулла Бозоров, Эшмамат Тўраев раҳбарлик қилаётган бригадаларда гектаридан 35-40 центнердан ҳосил олинди. Бундай илғор пахтакорлар тумандаги «Навбаҳор», «Истиқлол», Улуғбек номли, «Бўстон», Охунбобоев номли, Мейли Раҳмонов номли жамоа хўжаликларида ҳам кўп. Файзулла Шафаатов, Нурмамат Дустёров, Намоз Самадов, Элбой Абдираҳмонов, Баҳром Хушмуродов сингари ижарачи пахтакорларимиз билан ҳақли равишда фахрланамиз. Улар Ғузор тумани шароитида оз сув билан пахтадан юқори ҳосил етиштириш мумкинлигини исботлашди.

Туманимизда йиллик пахта тайёрлаш режаси ошиғи билан бажарилган бўлса-да, ҳали далада пахта мўл. Лабзи ҳалол пахтакорларимиз пешона тери эвазига етиштирилган эл бойлигини тезроқ йиғиштириб олишга бел боғлаганлар. Режадан ташқари хирмонга камида 2000 тонна пахта тўкамиз, деган ваъдамиз яқин кунларда бажарилади.

Бу йил 21 минг гектар майдонга ғалла экиш кўзда тутилган. Биз бу ишни узоғи билан 1 ноябргача уддалаймиз...

Ғузорлик марди майдон пахтакорларнинг меҳнат зафарлари менга бир олам завқ бағишлади, ғолиблар шаънига дил сўзларини айттим келади:

Бугун қутлаш учун келди вақт — оним
Сени қутламоғим керак деҳқоним...

Бозор ЭРҚОРОВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

«Qishloq hayoti» ko'ngillarga orom va quvonch tilaydi

Ойнаи жаҳонда

27 октябрь — 2 ноябрь

ДУШАНБА, 27

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.30 «Ҳафтанома».
*
8.30 Болалар учун. «Бешбармоқ».
9.00 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
9.25 Кино янгиликлари.
9.40 «Жаҳон киноси юлдузлари».
10.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 «Жаннат». Бадиий фильм. 1—2-сериялар.
12.35 Тўхтасин Жалилов номидаги халқ чолғу оркестрининг концерти.
13.00 «Жавҳар». Публицистик кўрсатув.
13.20—14.00 Телеминиатюралар театри — Сурхондарёда.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Кучук бола ва эски шиппак». Мультфильм.
18.20 «Ҳидоят сари».
18.40 «Олам ва одам».
19.00 «Шарқ тароналари». 20-кўрсатув.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.20, 23.40 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 Биржа ва банк хабарлари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Қўшиғимдасан, Ватан». Мусиқий дастур.
21.50 «XXI аср бўсағасида».
22.25 ЎзТВ хазинасидан. Ўткир Ҳошимов. «Баҳор қайтмайди». Видеофильм. 1-қисм.
23.45 «Ахборот».
00.10—00.15 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Кундалик.
18.15, 19.25, 19.50, 20.25 Эълонлар.
18.20 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.35 «Спорт қитъаси».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Туризм ҳақида».
20.20 «Мусиқий йўлка».
20.30 «Ахборот».
20.55 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.15 «Кинонигоҳ».
22.05 «Бешинчи ўлчов».
22.20 «Спорт қитъаси».
23.20 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
00.05—00.15 Кундалик.

III

18.15 Янгиликлар.
*
Россия жамоат телевидениеси. 18.20 — 21.35
*
21.35 «Кругозор». Тележурнал.
*
Россия давлат телевидениеси. 22.00 — 22.30
*
22.30 Эълонлар.
22.35 «Кулги ишқибозлари». Бадиий фильм (АҚШ).
00.05 — 00.25 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусль».
19.00, 21.50 Эълонлар.
19.05 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.
19.30 «Умид».
19.55 «Сайёрамиз нафаси».
20.15 «Умр баҳори».
20.30 «Ракурс».
21.00 «Спорт-тайм».
21.30 «Гўзаллик ва мангулик ҳақида».
21.55 «Кичик шаҳардаги завод оламни забт этмоқда». Ҳужжатли фильм (Япония).
22.45 «Ўн икки тилда ўн беш соат».
23.15 — 23.25 «Хайрли тун!»

СЕШАНБА, 28

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Қўшиғимдасан, Ватан». Мусиқий дастур.
9.05 Биржа ва банк хабарлари.
9.20 «Олам ва одам».
9.40 «Энг муҳими». Адабий-маърифий кўрсатув.
10.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 «Инсон ва замин». Тележурнал.
10.30 Инглиз тили.
11.00 «Париларнинг кузги совғаси». Болалар учун фильм.
12.10 «Шарқ тароналари». 20-кўрсатув.
12.35 «Фил учун совға». Мультфильм.
12.45—14.00 ЎзТВ хазинасидан. Ўткир Ҳошимов. «Баҳор қайтмайди». Видеофильм. 1-қисм.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Қўшиғим, жон қўшиғим».
18.30 «Табобат сирлари».
18.45 Олтин мерос. «Ҳунарманд». Тележурнал.
19.05 «Излаган имкон топар».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 23.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Акция ва акциядор».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Бирдан бир миллионгача». Публицистик кўрсатув.
21.20 «Назм ва наво». Хазиний лирикаси.
21.50 «Беллашувлар, натижалар...»
21.55 ЎзТВ хазинасидан. Ўткир Ҳошимов. «Баҳор қайтмайди». Видеофильм. 2-қисм.
23.05 «Ахборот».
23.30 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Трактор» (Тошкент)—»Сурхон» (Термиз). Ёзиб олинган.
00.15—00.20 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Кундалик.
18.15, 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 Эълонлар.
18.20 «Ёрилтош». Мультгўплам.
18.35 «Палитра».
18.50 «Дойче Велле» тақдим этади...»
19.10 «Олтин кент».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Табиат дунёси».
20.30 «Ахборот».
21.00 «ХИФ».
21.20 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.30 «Кинонигоҳ».
23.10 «Авлодимиз».
23.25 «Акс».
23.45—23.55 Кундалик.

III

18.15 Янгиликлар.
*
Россия жамоат телевидениеси. 7.30 — 9.00
* * *
18.20 — 21.35
*
21.35 «Чип». Қисқа метражли телевизион фильм.
*
Россия давлат телевидениеси. 22.00 — 22.25
*
22.25 Эълонлар.
22.30 «Оқшом чоғи, аршу-аълода». Бадиий фильм (Австралия).
24.00 — 00.20 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 Кўрсатувлар тартиби.
18.50 «Мультькарусель».
19.05, 22.05 Эълонлар.
19.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
19.55 «Сен ҳақингда ва сен учун».
20.10 Мусиқий дақиқалар.
20.15 «Солиқ ҳақида сабоқлар».
20.30 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.00 «Тиббиёт Сизлар учун».
21.30 «Ўйингоҳ».
22.00 Мусиқий дақиқалар.
22.10 «Спектаклдан сўнг».
22.40 «Серго». Видеофильм.
23.10 — 23.20 «Хайрли тун!»

ЧОРШАНБА, 29

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Най».
8.40 Олтин мерос. «Ҳунарманд». Тележурнал.
9.00 «Йиллар ўтиб». Бадиий кўрсатув.
9.20 «Чемпион сафардан қайтди».
9.40 «Қуённинг кўз ёшлари», «Фунтик ва мўйлабли кампиршо». Мультфильмлар.
10.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 «Авлод». Публицистик кўрсатув.
10.30 Янги алифбони ўрганамиз.
11.00 «Тутилсин ва зарарсизлантирилсин». Бадиий фильм.
12.25 «Назм ва наво». Хазиний лирикаси.
12.55—14.00 ЎзТВ хазинасидан. Ўткир Ҳошимов. «Баҳор қайтмайди». Видеофильм. 2-қисм.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Ҳикматлар хазинаси».
18.25 «Ранглар жилоси».
18.40 «Жамоат ташкилотлари: маслак ва мақсад».
19.00 «Шарқ тароналари». 21-кўрсатув.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.50, 23.30 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Автоолам».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
21.20 «Санъаткор саодати». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Азим Муллахонов.
21.40 «Ватанни севмоқ иймондандир».
22.05 «Бухорои Шариф».
22.25 «Галатепалик авлиё». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм.
22.55 «Муҳлис ёхуд қўшиқ изидан...»
23.35 «Ахборот».
24.00—00.05 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Кундалик.
18.15, 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 Эълонлар.
18.20 «Ёрилтош». Мультгўплам.
18.35 «Мусиқий шарҳ».
18.50 «Ҳуқуқ ва мажбурият».
18.55 «Услуб».
19.05 «Хусусийлаштириш: қадамбақадам».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Табиат дунёси».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Кўнгил кўнгилга пайванд».
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.40 «Кинонигоҳ».
23.10 Кундалик.
23.20—00.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

18.15 Янгиликлар.
*
Россия жамоат телевидениеси. 7.30 — 9.00
* * *
18.20 — 21.35
*
21.35 «Шоҳсупа сари йўл». Спорт дастури.
*
Россия давлат телевидениеси. 22.00 — 22.25
*
22.25 Эълонлар.
22.30 «Занжир». Бадиий фильм (Англия).
23.45 — 00.05 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00, 22.00 Эълонлар.
19.05 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.
19.30 «Безнен мирас».
20.00 «Спортлото».
20.10 «Ҳуқуқ ва бурч».
20.30 «Азизим».
21.00 «Мезон».
21.30 «Автосалтанат».
21.40 «Парвоз».
22.05 «Ҳаёт карвони».
22.35 «Нафосат гулшани».
23.05 — 23.15 «Хайрли тун!»

ПАЙШАНБА, 30

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Санъаткор саодати». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Азим Муллахонов.
8.55 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
9.15 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Ҳунари бор, хор бўлмас».
9.35 «Шарқ тароналари». 21-кўрсатув.
10.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 «Истиқлол адабиёти».
10.25 «Алдар Кўса». Бадиий фильм.
11.50 «Ватанни севмоқ иймондандир».
12.15 Болалар учун. «Бўш вақтим — хуш вақтим».
12.40 «Ботма, қуёш».
13.00 — 14.00 «Биз танлаган йўл». Видеоканал.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Наташа учун эртак». Мультфильм.
18.20 «Ёзувчилар — болаларга». Эргаш Раимов.
18.40 «Илм — ўзликни билмакдир».
18.55 «Ажаб саодат эрур...» Адабий кўрсатув.
19.25, 20.25, 20.55, 22.40, 23.50 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Юзма-юз».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Қонун ва биз».
21.30 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
22.45 «Таҳлил». Публицистик кўрсатув.
23.05 Ўзбекистон халқ артисти Коммуна Исмоилова концерти.
23.25 «Битик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
23.55 «Ахборот».
00.20 — 00.25 Ватан тимсоллари.

II

9.00 «Болалар дунёси».
9.15 «Турфа олам».
9.45 «Нафосат».
9.55 «Бу мунис лаҳзалар».
10.20 «Кенгга кенг дунё».
10.35 — 13.05 Футбол. Жаҳон чемпионати. Саралаш ўйинлари.
* * *
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 «Эркатой». Болалар учун дастур.
18.30 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
18.50 «Бир жуфт қўшиқ».
19.00 «Билиб қўйган яхши».
19.10 «Толенома».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Дубляж».
20.10 «Мутойиба».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Муносабат».
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.10 «Ҳудуд».
22.40 «Кино жавонидан».
00.10 — 00.20 «Даракчи».

III

18.15 Янгиликлар.
*
Россия жамоат телевидениеси. 7.30 — 9.00
* * *
18.20 — 21.30
*
21.30 «Хусусийлаштириш: қадамбақадам».
21.50 «Сулола». Телефильм.
*
Россия давлат телевидениеси. 22.00 — 22.30
*
22.30 Эълонлар.
22.35 «Каффос». Детектив комедия.
00.05 — 00.25 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00, 21.55 Эълонлар.
19.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
19.50 «Шалом».
20.20 «02» тўлқинида.
20.35 «Минг бир маслаҳат».
20.50 «Компьютер ревю».
21.05 «Интерспорт».
21.15 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.45 «Каталог».
22.00 «Эллада».
22.30 «Мусиқий калейдоскоп».
22.55 — 23.05 «Хайрли тун!»

ЖУМА, 31

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Ўзбекистон халқ артисти Коммуна Исмоилова концерти.
8.45 «Юзма-юз».
9.05 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Мангуликка даҳлдор».
9.25 Эртаклар — яхшиликка етаклар. «Малика ва Шаҳзода».
10.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 «Ислоҳот одимлари».
10.30 Немис тили.
11.00 «Соғлом авлод — соғлом миллат».
11.25 XII Марказий Осий ўйинлари олдидан.
11.50 «Сайқал». Видеоканал.
12.50 — 14.00 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Маърифат бешиги».
18.30 «Шеър ва шуур».
18.40 «Ёруғ олам кўзгуси».
19.00 «Шарқ тароналари». 22-кўрсатув.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 23.05, 00.15 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Дурдона».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Иқтисод алифбоси».
21.30 «Мусиқа бўстони». Телеальманах.
21.45 «Маърифатнома».
22.15 Ўзбекистон халқ ҳофизи Ўлмас Саиджонов концерти.
22.45 «Меҳр макони».
«Мунаввар дунё». Маърифий дам олиш дастури.
23.10 «Олам».
23.20 «Мажнунтол». Кинокомпозиция.
23.30 ЎзТВ экранида биринчи марта. «Оқибат». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 11-қисм (Миср Араб Республикаси).
00.20 «Ахборот».
00.45 — 00.50 Ватан тимсоллари.

II

9.00 «Эркатой». Болалар учун дастур.
9.15 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
9.35 «Бир жуфт қўшиқ».
9.45 «Билиб қўйган яхши».
9.55 «Толенома».
10.10 «Дубляж».
10.25 «Мутойиба».
10.40 «Муносабат».
11.10 «Ҳудуд».
11.40 — 13.10 «Кино жавонидан».
* * *
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15, 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 Эълонлар.
18.20 «Бор экан-да, йўқ экан...»
18.35 «Пойтахтдан узоқроқда».
18.55 «Ҳар лаҳзада қўшиқ».
19.00 «Бизнес ҳафта якунлари».
19.10 «Эртага — шанба».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Дил дафтари».
20.05 «Сизлардан ишорат».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Ривоят».
21.10 «7 дан 70 гача».
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.45 «Кинонигоҳ».
23.15 «Бокс, бокс, бокс».
23.30 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
00.10 — 00.20 «Даракчи».

III

18.15 Янгиликлар.
*
Россия жамоат телевидениеси. 7.30 — 9.00
* * *
18.20 — 21.35
*
21.35 «Мусиқа ҳамма учун». Мусиқий дастур.
*
Россия давлат телевидениеси. 22.00 — 22.30
*
22.30 Эълонлар.
22.35 «Ҳақиқат билан тўқнашув». Бадиий фильм.
24.00 — 00.20 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00, 21.55 Эълонлар.
19.05 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.
19.30 «Умид чечаклари».
19.50 «Рангинкамон».
20.20 «Мурувват».
20.50 «Ёр-ёр». Бадиий фильм.
22.00 «Жума куни ишдан сўнг».
22.30 «Палитра».
22.50 «Шарқ дарбозаси».
23.10 «Йўллар ортидаги йиллар».
23.40 — 23.50 «Хайрли тун!»

ШАНБА, 1

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Кикинтоймиз — пикинг-тоймиз».
8.45 «Маърифатнома».
9.15 «Оқибат». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 11-қисм.
10.00 «Шоҳруҳ клуби».
10.20 «Булутли йўлкаларда сайр». Мультфильм.
10.30 Олтин мерос. «Либослар жозибаси».
«Ёшлик» студияси намойиш этади:
10.45 «Маҳорат».
11.05 «Сени Ватан кутади».
11.25 «Идрок».
11.45 «Самраат». Бадиий фильм. 1 — 2-сериялар (Ҳиндистон).
13.50 «Туркий уруғлар».
14.05 — 14.35 Эстрада тароналари.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Ромка, Фомка ва Артос». Мультфильм.
18.10 Болалар учун. «Омад юлдузи».
18.40 «Зангиоталик йигит». К. Тўлаганов.
19.00 «Ҳайрат». Пулицистик кўрсатув.
19.25, 20.25, 20.55, 22.15 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 Жаҳон спорти.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Ўзбекистоннинг янги тарихи».
21.30 «Волидангни рози қил». Мусиқий композиция.
22.00 Газета саҳифаларида...
22.20 «Шийпондаги учрашувлар». Жиззах вилоят Пахтакор тумани дала меҳнаткашлари ҳузурида.
«Тунги ёғду». Дам олиш дастури.
23.10 «Куй ва тасвир».
23.30 «Ҳазил».
23.40 Умар Шариф «Муҳаббат ҳақида миш-мишлар» фильмида.
01.20 «Мунажжим башорати».
01.25 «Тунги пойтахт таронаси».

II

9.00 «Бор экан-да, йўқ экан...»
9.15 «Пойхтахтдан узоқроқда».
9.35 «Ҳар лаҳзада қўшиқ».
9.40 «Бизнес ҳафта якунлари».
9.50 «Дил дафтари».
10.00 «Сизлардан ишорат».
10.20 «Ривоят».
10.30 «7 дан 70 гача».
10.50 «Кинонигоҳ».
12.20 — 12.35 «Бокс, бокс, бокс».
* * *
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 «Боланинг тили».
18.35 «Умрбоқий мерос».
18.50 «Дугона».
19.00 «Табиат шифохонаси».
19.10 «Дилбарим».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Бизнес-академия».
20.10 «Омонлик тилаймиз».
20.20 «Минг ҳунар соҳиблари».
20.30 «Ахборот».
21.00 «ТВ плюс театр».
21.20 «Глобус». Телеальманах.
21.40 «Мафтункор чеҳралар».
22.00 «Интерфутбол».
22.20 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.35 Видео — «О».
00.05 — 00.15 «Даракчи».

III

18.15 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
Россия жамоат телевидениеси. 18.20 — 21.40
*
21.40 Эълонлар.
21.45 «Минг бир қиёфалар». Фильм-спектакль (А. Райкин иштирок этган). 1-қисм.
22.55 — 23.05 «Галерея бўйлаб».
Телефильм.

IV

9.00 «Аэробика».
9.20 Эълонлар.
9.25 «Шанба эртаги».
10.25 «Уй остонадан бошланади».
10.55 «Учувчи шифокорлар». Телесериал.
11.40 «Кросс-Роуз» кафесига хуш келибсиз («Америкага назар» кўрсатувига илова).
12.10 — 12.30 «Корейс тилини ўрганамиз».
* * *
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00, 22.00 Эълонлар.
19.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
19.50 «Шанба оқшомида».
20.00 «Ибн-Сино». Бадиий фильм.
21.30 «Рақслар қанотида».
22.05 «Тақдирлар».
22.40 «Самодаги олмослар». Телесериал.
23.25 «Бу ажиб дунё».
23.40 «Хит-коллекция».
24.00 — 00.10 «Хайрли тун!»

ЯКШАНБА, 2

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур. «Мафусаил». Бадиий фильм. 2-қисм.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Ҳаёт учун хавфли». Бадиий фильм.
12.30 «Цирк! Цирк! Цирк!»
13.00 «Шийпондаги учрашувлар». Жиззах вилоят Пахтакор тумани дала меҳнаткашлари ҳузурида.
13.50 «Болалигим — пошшолигим».
14.50 — 15.00 «Қуёш юрти». «Фарғонанинг мовий ҳалқаси». Ҳужжатли фильм.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун. «Чамандаги гулларимиз».
18.20 «Спорт, спорт, спорт».
18.40 «Сеҳрли шуъла».
19.00 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
20.00 Санъат усталарининг концерти.
20.30 «Ҳафтанома».
21.05 «Олтин дала». Ахборот-мусиқий дам олиш кўрсатуви.
22.05 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Навбаҳор» (Наманган) — «Пахтакор» (Тошкент). Ёзиб олинган.
«Аср мўъжизаси» кинодастури.
23.35 Кино янгиликлари.
23.50 «Жаҳон киноси юлдузлари».
00.10 «Мададкор руҳ». Бадиий фильм (АҚШ).
01.40 — 01.45 Ватан тимсоллари.

II

9.00 «Боланинг тили».
9.20 «Умрбоқий мерос».
9.35 «Дугона».
9.45 «Табиат шифохонаси».
9.55 «Дилбарим».
10.10 «Бизнес-академия».
10.25 «Омонлик тилаймиз».
10.35 «Минг ҳунар соҳиблари».
10.40 ТВ плюс театр».
11.00 «Глобус». Телеальманах.
11.20 «Мафтункор чеҳралар».
11.40 «Интерфутбол».
12.00 — 13.40 Видео — «О».
* * *
16.00 Кўрсатувлар дастури.
16.05 Футбол. Жаҳон чемпионати. Саралаш ўйинлари.
17.50 «Даракчи».
18.00 Мультипанорама.
18.20 «Ҳайвонот дунёси».
18.40 «Синфдош».
19.00 «Бари ҳазил».
19.10 «Келгуси ҳафтада».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
20.00 «Мусиқа салтанати».
20.30 «Ҳафтанома».
21.05 «Жараён».
21.15 «Миллионлар ўйини».
21.45 «Тақвим, эълонлар, оҳанглар».
22.00 Видео — «О».
23.35 «Келгуси ҳафтада».
23.50 — 24.00 «Даракчи».

III

17.40 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
17.45 «Минг бир қиёфалар». Фильм-спектакль (А. Райкин иштирок этган). 2-қисм.
*
Россия жамоат телевидениеси. 18.50 — 23.50
*
23.50 Эълонлар.
23.55 — 00.20 «Панорама» (рус тилида).

IV

9.00 «Хайрли тонг!».
9.30 «Парле ву франсе?»
9.55 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
11.35 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
11.45 Эълонлар.
11.50 Киносалон. «Ўхшаш қиёфалар музейи». Бадиий фильм.
13.20 «Ракурс».
13.50 «Нима яхши, нима ёмон».
14.20 «Жонли сайёра».
14.40 Стивен Сигалл «Учқур» фильмида.
16.20 «Шу куннинг мавзуси».
16.35 «Сенинг вақтинг».
16.55 — 17.10 «English for children». Болалар учун инглиз тили.
*
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00, 21.55 Эълонлар.
19.05 «Менинг кўчам».
19.20 «Телеташриф».
19.40 «Иштирок этувчилар».
20.10 «Биз ва бизнинг фарзандларимиз».
20.40 «Мусиқий олимп».
21.00 «Дарвоқе».
21.25 «Жаҳон кинематографияси янгиликлари».
22.00 Киносалон. «Юрск давридаги боғ». Бадиий фильм. 2-қисм.
24.00 — 00.10 «Хайрли тун!»

Haftangiz maroqli o'tsin!

Муносабат

МУБОРАК ТЎЙЛАР ШУКУҲИ

Қадим Шарқ файласуфларининг фикрича ҳар кимсанинг пешонасида унинг тақдири битилармиш. Ҳар гал шу фикр хаёлимга келганида тақдиримга шукрона айтаман. Боболарим орзу қилиб етолмаган, отам юрагида армон бўлган, момоларим қўшиғида оташ солган, онам алласида юрагимга сингган дориламон кунларни кўриш, унинг нурли жамолига тўйиш, роҳатбахш насимларидан баҳраманд бўлиш бизга насиб этди.

Не бахтки, кўз ўнгимизда Ватанимиз Ўзбекистон қад ростламоқда, дунёга юз очмоқда. Уни кўплашиб, кўмаклашиб, биргалашиб, ягона тилакка эшлашиб, ўзимиз қурмоқдамиз. Ҳа, бу Ватан бугун ўзимизники. Ютуқларимиз, ғururимиз, шон-шавкатимиз, нурли келажагимиз ўзимизники. Сарбонимиз ҳам, олтин ортган карвонимизҳам ўзимизники. Ўзлигимиз, ўз БЕКлигимиз шафоатидан шаҳру қишлоқларимиз гўзаллашмоқда, донишманд боболаримиз қолдирган бой мерос халқ мулкига айлантирилмоқда. Эзгу ишларимиздан юртимизда қут-барака ёғилмоқда. Оллоҳдан бизга марҳаматлар инъом этилиб, боғларимиз болга, хирмонларимиз баракага, дастурхонимиз ризқ-рўзга тўлиб бормоқда. Жаҳондаги етук корхоналар билан тенглашадиган иншоату корхоналар барпо этилди, муҳташам бинолар, кўркам боғ-роғлар, равон йўллар қуриляпти. Ўзимизда ишлаб чиқарилган машиналар, жиҳозу ускуналар кўзни яшнатади.

Ҳофизларимиз дунё саҳнасида хониш этсалар, деҳқонларимиз дунёга пахта илмидан сабоқ бермоқдалар.

Ҳа, биз буюк мерос ворисларимиз. Бугунги рафторимиз, ғайрату шижоатимиз, юртга садоқатимиз, фахру ғururимиз, қилаётган ишларимиз ҳам шунга монанд улуғвор.

Жаҳон миқёсида кенг нишонланган Бухоро ва Хива шаҳарларининг XXV асрлик юбилей тантаналари ҳам юртимиз тафаккури ва маънавиятининг ўзига хос тантанаси бўлди. Ушбу анжуманлар боис яна бир карра дунё халқлари эътиборини мамлакатимизга қаратди. Нуфузли халқаро ташкилотлар ва ривожланган мамлакатлардан ташриф буюрган меҳмонлар ва журналистлар юртимиздаги тинчлик-осойишталикни, баркамол инсон камоли йўлидаги ислоҳотлар, маданий-маърифий тадбирларни ўз кўзлари билан кўрдилар.

Бухоро ва Хива шаҳарлари тимсолида ўзбек давлатчилигининг буюк ўтмишдошидан воқиф бўлдилар. Бобокалонимиз ақл-заковатининг боқий ҳайкаллари ҳисобланмиш обидаларга боқиб халқимиз насл-насаби қадимий ва улуғ эканлигига иймон келтирдилар. Бухородаги Минораи Калон, Масжиди Калон, Исмоил Сомоний мақбараси,Ситораи Моҳи Хосса, Лаби ҳовуз, муҳташам Арк, Хивадаги Кўҳна Арк, Хўжа минор, Ярим Минор, Нурилловой қасрлари меҳмонларга мозийдан гувоҳлик берди, афсона эмас, юртимиз тарихидан ҳақиқатни сўзлади. Саодатли ва шафоатли бу оқсоч шаҳарлар нафақат кўҳна Турон, балки инсониятнинг беназир тафаккури мевалари эканлигини тан олдилар.

Пойи Калон, Арк майдонида ўтган байрам тантаналари дунё халқлари олдида ким эканлигимизни, кимларнинг авлодию қай маданият ворислари эканлигимизни кўрсатиб, нақадар маърифатли, илм-фани ривожланган халқ эканлигимизга гувоҳлик берди. Бу хорижлик биродарларимиз иқрори сифатида дилдан-тилга кўчди. ЮНЕСКОнинг расмий вакили Барри Лайн ўқиб эшиттирган ЮНЕСКО Бош директори Федерико Майорнинг табригида Бухоро заминидаги ҳар бир тош ўтмишдан сўзловчи дурдона эканлиги, бу ердан таралувчи илм маърифат осмонини ёритиши, алоҳида таъкидланган.

Юбилей тантаналари шарофатидан дунё Ўзбекистонни қайта таниди, унинг обрў-эътиборини янада оширди. Ўзбекистоннинг маданий мавқеини, мустақиллик нуфузини жаҳон миқёсида мустаҳкамлади.

Бу хорижлик азиз меҳмонларнинг сўзларида ўз аксини топди.

Эсонбека ТЎҒОН, туркиялик олим:

— Байрамнинг театрлаштирилган томошалари мени катта ҳаяжонга солди. Уларда буюк тарих, бугунги фаровонлик, халқингизнинг келажакка ишончи мусиқа ва рақслар ёрдамида ифода этилди. Тантаналарда Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг қатнашгани ва нутқ сўзлагани мамлакатингизда тарих юксак қадрланаётганининг намунаси бўлди.

Кўркам «Бухоро» меҳмонхонаси ва Жума масжидида ўтказилган илмий анжуманларнинг аҳамияти каттадир. Чунки шундай тарихий маконда тарих хусусида мулоҳаза юритишнинг ўзи юксак мақомдир.

Сиддиқ БАБА, Малайзия:

— Мен шуни алоҳида таъкидлашни истардимки, Ўзбекистон ҳозирнинг ўзидаёқ буюк мамлакатга айланмоқда. Бундай дейишимга асос бор. Зеро, юртингиз бугун юқори маънавий ва иқтисодий тараққиётга эришмоқда. Иккинчидан, Ўзбекистонда дунёвий даражадаги олимлар бор. Улар буюк боболари Ал Хоразмий, Ал Беруний ворисларидир. Энг асосийси Ўзбекистон ўз тараққиёт моделига эга... Мен Ўзбекистонда мустақиллик йилларида қўлга киритилаётган ютуқлар ҳақида кўп эшитгандим. Уларни ўз кўзим билан кўриб, ҳайрат ва ҳаяжоним яна ортди.

Туроp КОЙЧУЕВ, Қирғизистон Фанлар академиясининг президенти:

— Ўзбекистоннинг ушбу шаҳарларини «марварид дарвозалар» деб аташ мумкин. Шундай экан, улар бугунги кунда нафақат сайёҳлик маркази, балки ўзбек халқининг ўтмишидан фахр-ифтихор туйишга, айниқса, ёшларни миллий анъаналар руҳида тарбиялашга хизмат қилади. Қўшни Ўзбекистон халқи ўзининг ана шундай қадимий ва навқирон шаҳарлари борлиги билан ҳар қанча фахрланса арзийди. Чунки уни дунё қадимий шаҳарлари орқали ҳам танимоқда.

Пётр ТОЛАЧКО, Украина Фанлар академиясининг вице-президенти:

— Кўп давлатлар ўзларининг қадимий шаҳарлари юбилейларини ўтказаяпти. Аммо Ўзбекистондаги юбилей тантаналарида намойиш этилган санъат, ўзига хос миллий урф-одатлар ҳар бир тантана иштирокчисида унутилмас таассурот қолдиради. Ўтмишини, миллий қадриятларини эъзозлаган халқнинг келажаги порлоқ бўлади. Байрамда намойиш этилган театрлаштирилган томошаларда ана шу руҳ ҳукмрон бўлди.

Дарҳақиқат, бугун биз ҳар бир интилиш ва ташаббусимизда, олдинга қўйилган ҳар бир қадамимизда аждодларимизнинг уйғоқ руҳини сезиб турибмиз. Зеро, юртни юрт, миллатни миллат сифатида дунёга танитадиган унинг содиқ фарзандларидир. Биз ҳам шу юрт фарзандларимиз. Унинг ўтмишидан ғурурланиш билан бирга бугун унга муносиб фуқаро бўлишимиз, зиммасидаги маънавий масъулиятни тўла ҳис қилишимиз зарур. Бу масъулият эса ота-мерос юртни жондан севмоқ, асраб-авайламоқ, келажак авлодларга янада гўзал ва обод қиёфада етказишдир.

Икки муаззам шаҳар тўйи ёшларимиз қалбида «дунёда биз ҳеч кимдан кам эмасмиз» деган фахр-ифтихорни шакллантирди. Улар мамлакатимизнинг ҳар бир фуқароси қалбида Ватанга муҳаббат туйғуларини оширди, авлодлардан мерос маданий ёдгорликларни қадрлашга, уларни кўз қорачиғидек асрашга чорлади.

Ҳа, дилларга фахр-ифтихор, ғурур солган, Бухорою Хива осмонини нурафшон этган, кўнгилларни ёритган, маънавий ислоҳотимиз тантанаси — муборак тўйлар шукуҳи бизни буюк келажак сари бошлагай. Илло, бу йўлда бизга аждодларимиз руҳи ёр, пирлар мададкор бўлгай.

А. ҚОДИРОВА.

Бу аёлнинг нияти ёруғ,
Қуёш кулиб келар қошига.
Қалби меҳр нурига тўлиғ,
Ой кўтариб юрар бошига.
Фарзандларин иқболин
тилаб
Тандир-тандир нонлар ёпади.
Юртнинг бахти камолин
тилаб
Эзгуликдан бахтин топади.

Турғунбек МАҲКАМ олган сурат-лавҳа.

БОЛАЛАР СОҒЛОМ БЎЛСИН

Тошкент «Она ва бола» шаҳар марказига янги ташҳис жиҳози келтирилди. «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия жамғармаси ушбу муассасага компьютер билан бутланган қимматбаҳо ултратовушли сканерни тақдим этди. Аппаратура жамғарма таъсисчиларидан бири — Германиянинг машҳур «Интермед» фирмасида ишлаб чиқарилган.

«Она ва бола» маркази шу йил бошида ташкил этилган бўлиб, «Соғлом авлод учун» жамғармасининг доимий шафелигида фаолият кўрсатади.

ЧИМЁНДА ЯНГИ СИҲАТГОҲ

Чимён қишлоғининг сўлим ва баҳаво жойида янгидан қад ростлаган «Нурафшон» шифо маскани дам олувчилар билан гавжумлашиб бормоқда. Ўзбекистон Республикаси Энергетика ва электрлаштириш вазирлигига қарашли бу масканда бир йўла 120 киши даволанади. Беморлар учун барча қулайликлар муҳайё. Хоналар юмшоқ мебеллар, стуллар-столлар билан безатилган. Ҳаммадан ҳам Чимённинг танга даво тоза ҳавоси, шифобахш сувлари беморлар дардига шифо бахш этмоқда.

— Янги санаторийимизда, — дейди бош ҳаким Ҳалимжон Ҳасанов, — умуртқа, бўғин, асаб, тери, гинекологик касалликларга чалинган беморлар даволанадилар. Уларга 83 нафар малакали врачлар ва тиббиёт ходимлари хизмат кўрсатадилар. Сиҳатгоҳ замонавий чет эл асбоб-ускуналари, лазер, физиотерапия аппаратлари билан таъминланган. Шифобахш сув беморлар танига ҳузур бахш этмоқда.

Раҳимжон МЕЛИБОЕВ, «Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

САВОБ ТАГИДА ҚОЛГАН ОДАМ

Туркиялик Камол Ўзқон энг машҳур киши сифатида таниладиган бўлди. Шу кунгача бир неча ўн минглаб кишилар хизматини адо этиб, савоб орттириб юрган Камолбе яқинда юз мингинчи болани суннат қилади. Ушбу маросим Туркияда шу қадар катта қизиқиш уйғотдики, мамлакат Президенти Сулаймон Демирэл ҳам унда иштирок этишга розилик берди.

Қадрият

АСРА МЕНИ, ТУМОРИМ!

Элимиз орасида машҳур бўлиб кетган қўшиқнинг бу сатрини тингларкансиз, беихтиёр нафис ипдан боғлов қилиниб, турли матолардан тикилган жажжи туморчалар кўз ўнгингизга келади. Шунингдек, духоба ёки зардан тикилиб, кўзмунчоқлар қадалиб, машина ёки уйларга осиб қўйилган туморларни эслайсиз. Хўш, номи қўшиқларда куйланувчи тумор нима ўзи! У қайси замонларда пайдо бўлиб, урфга кирган?

Мозийшунос олимларнинг тадқиқотларига кўра, одамлар фақат овчилик ҳамда энг содда деҳқончилик билан тирикчилик қиладиган ибтидоий жамоа тузуми даврида яшаш учун курашиб, турли йиртқич жониворларга нисбатан ҳаёт-мамот жангини олиб борган. Қадим аждодларимиз шернинг савлатию, айиқнинг кучи, бўрининг довюраклигию қоплоннинг чаққонлигидан ҳайратга тушишган. Уларда ғайри-табиий хислат бор деб ўйлашган. Шундай ижобий хислатларни ўзларида мужассамлаштириш учун ўлдирилган йиртқичларнинг тиш-тирноғи, жунидан ёнларида олиб юришган. Тарихий манбаларнинг шоҳидлик беришича, эрамиздан аввал йиртқич тиш тирноғи солинган битта туморга бир уюр қўйни алмаштириш мумкин бўлган.

Дунёда қирғин-барот урушлар, талотўплар кечди. Фалак чархи айланаверди, инсонларнинг сийратига монанд динлар, ақидалар ўзгараверди. Олис аждодларимиз-зардуштийлар интиҳога юз тутиб ислом дини туркийзамин ҳудудларда қарор топган қуёш, олов сурати солинган туморчалар ҳам ўз соҳибларининг ортидан тарихга кириб кетди. Замона зайлига қараб, муқаддас китоблардан битиклар, Қуръони каримдан оятлар кўчириб ёзилган туморлар пайдо бўла бошлади. Шунингдек, туморларнинг шакл-шамойили, миқдори ҳақида ҳам ўзгаришлар юзага келди. Жумладан, аҳвол шу даражага бориб етганки, XVIII—XIX асрларда Самарқанд, Бухоро каби дин марказларининг кўчаларида бўйнига тадрик поғонаси шаклида 3—6 ёки ўнталаб туморни тақиб юрган мутаассиб киборларни тез-тез учратиш мумкин бўлган. Олатасир урушларда, жиҳодлар маҳалида навкарлар бўйниларига осилган туморларига сиғинишган, уни йўқотиб қўйишдан қўрқишган. Мародёрлар (уруш маҳалида қурбон бўлганларни таловчилар) биринчи навбатда майитлар бўйнидан туморларини ечиб олишга ҳаракат қилишган.

Тарихий манбаларнинг гувоҳлик беришича, инқилобдан кейинги даврда фақат Русиянинг ўзида ярим миллионга яқин руҳоний қатл этилган. Шу талотўплар маҳалида ислом динига заррача бўлса ҳам тааллуқли бўлган шахслар қатағонга олиниб, ёппасига қатл ёки бадарғага буюрилган. Диний китоблар, ноёб битиклар инсонга хос бўлмаган ваҳшийлик билан куйдирилган. Жумладан, ургутлик кароматгўй Ҳожиакбар мулла Юсуф ҳожини 1928 йилда отишганларидан сўнг уйида сақланаётган минглаб диний китобларни, нодир қўлёзмаларни қўрғон ўртасига уйиб, қулини кўкка совуришган. Ҳамқишлоқларнинг шоҳидлик беришича, шу жойда каттакон култепа ҳосил бўлган. Ҳозир бу масканда раҳматлик ҳожи ўз қўллари билан эккан кекса ўриклар машъум тарихнинг ёлғиз гувоҳлари сифатида маъюс туришибди. Шу тариқа туморларга ҳам барҳам берилган. Буни қарангки, одамлар мени асрасин деб тумор тақишган, аммо большевиклар кимнинг уйидан ёки, чўнтагидан тумор топишса, ўшани қатағон қилишаверган. Қишлоқ кексаларининг эслашларича, большевиклар ҳатто одамларни ечинтириб кўришдек шармандаликка бориб етишган. Кейинчалик қатағон оловлари сусайиб, ҳаёт меъёрий ўзанга тушавергани сари одамлар яна қўрқа-писа тумор тақа бошлашган. Урушга кетган мусулмон ўғлонлари уйларида бир чети тишланган нонни қолдириб, бўйниларига тумор тақиб жангу-жадалга равона бўлишган, улар ҳар қандай оғир ҳолларда ҳам тумор мени асрайди деб ишонишган. Шу ишонч, шу милтиллаб турган маёқ юлдузгина кўпчиликни уруш уқубатларини, тақибларини енгиб она диёрга қайтишига кафолат бўлган. Жумладан, 73 ёшида вафот этган Абдураҳмон бобо шундай деган эди: «Польша ўрмонларида туморимни йўқотиб, тимирксиланиб излаганим учун командирдан сўкиш эшитганман. 1944 йили мен билан бутун иссиқ-совуқ, таъқиқ ва тазйиқларни бошидан кечирган бечора туморимнинг чит ғилофи йиртилиб қолди, шартта гимнастёркамнинг чунтагини қирқиб, ғилоф тикиб олдим, камаримдан қирқиб бўйинбоғ қилдимда уруш сўнгигача бўйнимдан ечмадим».

Урушдан кейин туморга бўлган қизиқиш бир қадар сусайгандай эди. Ҳурлик эпкинлари эсиб қолган қутлуғ кунлардан бошлаб, миллий қадрият ва маънавиятларимиз қатори тумор яна қайтадан туғилди. Ҳозир бозорларда, авлиё-анбиёларнинг қадамжоларида, қабрлардаги зиёратгоҳларда серҳашам ва бежирим туморлар сотилаётганлигига кўзингиз тушади, сарвқомат қизларнинг мармар бўйинларида, азамат йигитларнинг тоғдек кифтларида ҳам уларнинг жойи бор. Тумор сотувчилардан «Ичида нима бор?» деб қизиқсангиз, аксарияти яширишади. Баъзи бир мулоқотга чечанроғи «Седана уруғи, Қуръон ояти» «Канзул-Ҳусайн китобидан кўчирма, ёки бўри тиши, тирноғи бор» деб жавоб қайтаришади. Демак, кўриниб турибдики, туморлар хилма-хил, шундай бўлса-да уни тақиб юришдан мақсад битта: у суқ кўзлардан, бало-қазодан асраши керак.

Аммо таассуфлар бўлсинки, аксарият тумор тақиб юрувчилар унинг қонун-қоидаларига етарлича эътибор беришмайди. Жумладан, муқаддас оят ва калималар битилган тумор билан ювиниш жойларига, маст-аластларнинг даврасига кириб бўлмайди. Шунингдек, бундай тумор соҳиблари ёмон сўз айтишдан, нажоиз нарсаларга қарашдан, хосиятсиз каломларни эшитишдан парҳез қилувчи пок ниятли кишилар бўлиши керак.

Мушоҳадамиз интиҳосида тумор чиндан ҳам балогардонми, деган савол туғилиши табиий. Пайғамбаримиз Муҳаммад саллиаллоҳу алайҳи васаллам вафот қилишларидан аввал «қабрим устига сағана қурманглар, токи одамлар фақат менинг зиёратим билангина бўлиб. Аллоҳни ёдларидан чиқаришмасин», деб васият қилган эканлар. Қиссадан ҳисса шуки, тумор тақиш, тақмаслик ўзингизга ҳавола, фақат Аллоҳни ёддан чиқармасдан, ёлғиз унгагина эътиқод қилиб, унгагина сиғинган зотларгина тумордан наф олиши мумкин. Яна ҳам парваридигор билгувчироқдир.

Одилбек ШОДМОН ўғли.

АҚРАБ

Деҳқон тақвимига кўра куз фаслининг биринчи ойи бўлмиш мизон энди ўтмишга айланиб, 21 октябрдан Ақраб ташриф буюрди. Бу ой куз фаслининг қоқ ўртаси, демак, гултожидир. Унда барча юмушлар яна ҳам авжланиб, ҳосиллар ҳам мавжланиб боради.

Бир томондан, бунда деҳқончилигу боғдорчилик, чорвачилик тармоқларидаги бори ишлар хотимасини, сарҳисобини топади. Иккинчидан, кузги шудгорлаш, шунингдек, дон-дун экинлари экишни хотималаш, майсалаганларини эса парваришлаш каби юмушлар расамадли амалга оширилади ҳам.

Ҳа;
Ақраб келар айқириб,
Орқа-олдин чақириб.

Ҳосилларнинг ҳозирчаға салмоғи ҳам, сифати ҳам асос-эътибори билан эмин-эркинлигимизнинг тарихий олти йиллигига муносиблиги ҳозирданоқ кўзга ташланиб қолганлиги билан қувончлидир.

Деҳқонга ҳаммадан ҳам кузини берсин, деган азалий орзуга бу йил она табиат ҳам қарашаётир, чоғи.

Ҳа, умуман қишлоқ жонбозларининг эндиги якунловчи қистови ўзи билан энди.

Чорвадорлар ҳам энди ўзининг:
Боқувига қараб мол ўсар,
Қарағайига қараб тол.

Ҳа, таомилига амал қилиб қишлик емхашакни имкони борича тугал бўлишини кўзлаб иш тутаётганларга ишонгинг келади.

Ерни суйган асл деҳқон
Ер меҳрига тўймайди;
Боғини суйган асл боғбон,
Боғ сеҳрига тўймайди;
Яйловин суйган жўмард чўпон,
Суруви кўркига тўймайди!
Ерни эккан билар,
Молни — боққан.

Р. ЖУМАНИЁЗОВ.

Пайн ва Пайн-Минтол —Жанубий Корея сигареталари

Бу турфа олам

НОГИРОН-АЛПИНИСТ

Ҳимолай тоғининг энг баланд чўққиларидан бирини забт этган 52 ёшли ҳиндистонлик Маниндира Пал «биринчи бўлиб Ҳимолайни забт этган ногирон-алпинист», деган номга сазовор бўлди.

Айтиш керакки, «Ҳимолайнинг забт этилиши» Маниндиранинг биринчи муваффақияти эмас. 19 ёшида темир йўл ҳалокатига учраб, ўнг оёғидан ажралган Маниндира 1982 йилда ногирон шериги билан биргаликда Ҳиндистонни пиёда айланиб чиқишга ҳам муваффақ бўлган эди.

ГАЛАКТИКАГА САЁҲАТ

АҚШ фалакиётчилари яқинда дунёнинг турли мамлакатларида яшовчи инсонлар Америкага келмай туриб ҳам, Оҳайо штати университетида жойлашган телескоп ёрдамида Галактикани кузатиш имконига эга бўлажагини маълум қилди.

Фалакиётчилар раҳбари Эрл Лакнинг таъкидлашича, телескоп компьютерлаштирилиб, унга махсус дастурлар киритилади ва бу компьютер интернетта уланади. Шундай қилиб, интернетта боғланган ҳар қандай одам маълум вақт давомида телескоп билан ҳам боғлана олади ва уни бошқариб, Галактика сирлари билан танишиш бахтига муяссар бўлади.

«Қишлоқ ҳаёти» газетаси ижодий жамоаси газетанинг собиқ ходими, кекса журналист Меҳри Мусаевага турмуш ўртоғи **Ҳайитбой БОЛТАБОЕВнинг** вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

КЎЧМАС МУЛК — ЎЛМАС САРМОЯ

АЗИЗ ЮРТДОШЛАР! ИШБИЛАРМОН ВА ТАДБИРКОРЛАР!

Агар Сиз мулкдор бўлишни, бойлигингизга бойлик қўшилишини хоҳласангиз ва фарзандларингизнинг нурли келажагини таъминлашни истасангиз республика Кўчмас мулк биржаси билан ҳамкорлик қилинг.

КЎЧМАС МУЛК БИРЖАСИДА ШУ КУНЛАРДА:

— Уй-жой қуриш учун ер майдонлари;
— автомобилларга ёнилғи қуйиш шохобчалари;
— қурилиши тугалланмаган бинолар;
— банкротга учраган турли корхоналар;
— ўрта ва кичик корхоналар;
— савдо ва маиший хизмат шохобчалари;
— «Ўзмевасабзавотузумсаноат» холдинг компанияси тасарруфидаги турли кўчмас мулклар;
—ҳар хил русумдаги, юк ва енгил автомобиллар;
— токзорлар, мевали боғлар;
— фойдаланилмаётган ва ўрнатилмаган асбоб-ускуналар;
— уй-жойлар.

САВДОГА ҚЎЙИЛМОҚДА

Сиз Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги тасарруфидаги кўчмас мулкларни, қишлоқ хўжалиги учун зарур бўлган турли русумдаги техникалар, асбоб-ускуналар ва жиҳозларни

ХАРИД ҚИЛИШИНГИЗ МУМКИН.

Шунингдек, Кўчмас мулк биржасида «Ўзгўштсутсаноати» тасарруфидаги мамлакатимизнинг барча вилоятларида жойлашган чорвачилик мажмуалари, бўрдоқичилик ва гўшт етиштириш хўжаликлари, чўчқачилик фермаларини сотиш йўлга қўйилган.

Кўчмас мулк биржаси 1997 йилдан мамлакатимиздаги кўчмас мулкларнинг иккиламчи бозорига киришган. Агар Сиз, бирор мулкингизни сотмоқчи ёки харид қилмоқчи бўлсангиз Кўчмас мулк биржаси ишончли ҳамкорингиздир.

Мурожаат учун манзил: Тошкент шаҳри, Правда Востока кўчаси, 8-уй.
Ўзбекистон Биржалар маркази биноси.
Телефонлар: 136-15-28, 136-15-29, 136-79-62.
Факс: 136-15-32, 136-26-26.
Вилоятлардаги юртдошларимиз ҳар бир вилоят марказидаги Кўчмас мулк биржаси филиалларига мурожаат қилишлари мумкин.

Бош муҳаррир Неъмат ЁҚУБОВ

Таҳрир ҳайъати: Маркс ЖУМАНИЁЗОВ, Расулмат ҲУСАНОВ, Маҳмуд МИРЗАЕВ, Эркул ЗИКРИЁЕВ, Сиддиқжон МУҲАМЕДЖОНОВ, Мирғиёс ҚАЮМОВ (бош муҳаррир ўринбосари), Суннатилла САЙДАЛИЕВ, Обиджон ҒОФУРОВ (масъул котиб), Равшан БОБОМУҲАМЕДОВ.

ҲОМИЙ:
«Ўзқишлоқхўжаликтаъминоттузатиш» давлат-ширкат қўмитаси

«Қишлоқ ҳаёти» — «Қишлоқ ҳақиқати» газетасининг вориси

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР, Муҳаррир ўринбосари —1-33-44-43, 1-33-16-27. Масъул котиб — 1-33-09-93. Деҳқончилик бўлими —1-36-54-51. Ижтимоий ҳаёт ва адолат бўлими —1- 36-56-30. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими —1-36-56-36. Ахборот ва спорт бўлими — 1-36-56-25. Шикоят ва хатлар бўлими — 1-36-54-52.

Рўйҳатдан ўтиш тартиб рақами 6. Буюртма Г— 0658, ҳажми 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А-2. Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди 21.10

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.